

Oznámení koncepce dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí ve znění pozdějších předpisů, v rozsahu přílohy č. 7

Aktualizace Krajského integrovaného programu ke zlepšení kvality ovzduší Moravskoslezského kraje

Krajský úřad Moravskoslezského kraje
Odbor životního prostředí a zemědělství

červen 2012

OBSAH

A. ÚDAJE O PŘEDKLADATELI	4
1. Název organizace	4
2. IČ, bylo-li přiděleno	4
3. Sídlo	4
4. Jméno, příjmení, adresa, telefon a e-mail oprávněného zástupce předkladatele	4
B. ÚDAJE O KONCEPCI.....	5
1. Název	5
2. Obsahové zaměření (osnova), charakter a hlavní cíle	5
3. Zdůvodnění potřeby pořízení	6
4. Základní principy a postupy (etapy) řešení	6
5. Přehled uvažovaných variant řešení	8
6. Vztah k jiným koncepcím a možnost kumulace vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví s jinými záměry	10
7. Předpokládaný termín dokončení	10
8. Návrhové období	10
11. Způsob schvalování	10
C. ÚDAJE O DOTČENÉM ÚZEMÍ	11
1. Vymezení dotčeného území	11
2. Výčet dotčených územních samosprávních celků, které mohou být koncepcí ovlivněny	11
3. Základní charakteristiky stavu životního prostředí v dotčeném území	11
4. Stávající problémy životního prostředí v dotčeném území	29
D. PŘEDPOKLÁDANÉ VLIVY KONCEPCE NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VEŘEJNÉ ZDRAVÍ VE VYMEZENÉM DOTČENÉM ÚZEMÍ	30
E. DOPLŇUJÍCÍ ÚDAJE.....	31
1. Výčet možných vlivů koncepce přesahujících hranice České republiky	31
2. Mapová dokumentace a jiná dokumentace týkající se údajů v oznámení koncepce	31
3. Další podstatné informace předkladatele o možných vlivech na životní prostředí a veřejné zdraví	31
4. Stanoviska orgánů ochrany přírody, pokud je vyžadováno podle § 45i odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., ve znění zákona č. 218/2004 Sb.	31
F. PŘÍLOHY	31

Zkratky a symboly použité v textu

CENIA	CENIA, česká informační agentura životního prostředí
CO	oxid uhelnatý
CO ₂	oxid uhličitý
ČEZ	Česká energetika
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
CH ₄	metan
MSK	Moravskoslezský kraj
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NH ₃	amoniak
NO ₂	oxid dusičitý
NO _x	oxidy dusíku
OPŽP	Operační program životní prostředí
PAH	Polycyklické aromatické uhlovodíky
PM ₁₀	Suspendované částice (tuhé znečišťující látky) – frakce s aerodynamickým průměrem částic do 10 µg/m ³
PUPFL	pozemek určený k plnění funkce lesa
PZKO	Krajský integrovaný program ke zlepšení kvality ovzduší Moravskoslezského kraje
SO ₂	oxid siřičitý
ÚSES	územní systém ekologické stability
VOC	těkavé organické látky
VOC	těkavé organické látky
WHO	Světová zdravotnická organizace
zákon o ochraně ovzduší	zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů (zákon o ochraně ovzduší), ve znění pozdějších předpisů.
ZPF	zemědělský půdní fond
ZÚ	zdravotní ústav

A. ÚDAJE O PŘEDKLADATELI

1. Název organizace

Moravskoslezský kraj

2. IČ, bylo-li přiděleno

70890692

3. Sídlo

28. října 117
702 18 Ostrava

4. Jméno, příjmení, adresa, telefon a e-mail oprávněného zástupce předkladatele

Ing. Tomáš Kotyza
vedoucí odboru
životního prostředí a zemědělství

tel. 595 622 387

e-mail: tomas.kotyza@kr-moravskoslezsky.cz

Krajský úřad Moravskoslezského kraje
Odbor životního prostředí a zemědělství
28. října 117
702 18 Ostrava

B. ÚDAJE O KONCEPCI

1. Název

Aktualizace Krajského integrovaného programu ke zlepšení kvality ovzduší Moravskoslezského kraje

2. Obsahové zaměření (osnova), charakter a hlavní cíle

PZKO je koncepčním dokumentem pro oblast ochrany ovzduší zpracovaným na úrovni MSK.

Obsahové zaměření PZKO (osnova) je stanoveno v příloze č. 3 zákona o ochraně ovzduší. Kap. A až G PZKO jsou převážně popisného a analytického charakteru (emisní a imisní analýzy), kap. I je seznamem relevantních dokumentů a zdrojů informací, kap. J formalizuje údaje o koncepci dle evropských směrnic a kap. K obsahuje programový dodatek zpracovaný dle již zrušeného Nařízení rady (ES) 1260/1999 o obecných ustanoveních o strukturálních fondech.

Stěžejní kapitola celého PZKO je kap. H definující opatření ke zlepšení kvality ovzduší. Tomu odpovídá i následující rozsah právě připravované aktualizace kapitol PZKO:

- kap. G.: Podrobnosti o opatřeních ke zlepšení kvality ovzduší přijatých před zpracováním aktualizace programu
- kap. H.: Podrobnosti o nových opatřeních ke zlepšení kvality ovzduší
- kap. I.: Seznam relevantních dokumentů a dalších zdrojů informací

Podrobněji o aktualizaci příslušných kapitol G., H. a I. pojednává kap. B.4 tohoto oznámení.

Z uvedeného rozsahu aktualizace PZKO vyplývá, že specifické cíle i celkové priority stanovené v kap. B.3 PZKO nejsou touto aktualizací dotčeny a zůstávají následující:

Specifické cíle PZKO:

- **snížení imisní zátěže** znečišťujícími látkami (především PM_{10}) pod úroveň stanovenou platnými **imisními limity** v lokalitách, kde jsou tyto limity překračovány (v oblastech se zhoršenou kvalitou ovzduší); časová naléhavost krátkodobá až střednědobá;
- **snížení imisní zátěže** znečišťujícími látkami pod úroveň stanovenou **cílovými imisními limity** v lokalitách, kde jsou tyto cílové imisní limity překračovány; časová naléhavost střednědobá;
- **udržení podlimitní imisní zátěže** v lokalitách, kde nedochází k překračování imisních limitů a cílových imisních limitů; časová naléhavost dlouhodobá;
- **dodržení doporučené hodnoty** krajských **emisních stropů** pro oxid siřičitý, oxidy dusíku, těkavé organické látky a amoniak; časová naléhavost krátkodobá.

Celkové priority PZKO:

- snížení imisní zátěže suspendovanými částicemi velikostní frakce PM_{10} , benzenem a benzo(a)pyrenem,
- snížení emisí oxidů dusíku,
- snížení emisí oxidu siřičitého,
- snížení emisí těkavých organických látek.

Hlavním cílem připravované aktualizace PZKO je vyhodnotit opatření přijatá na základě stávajícího PZKO od roku 2009 do roku 2011 z hlediska snížení emisí a dopadu na kvalitu ovzduší (tj. aktualizace kapitoly G. PZKO) a zejména navrhnout opatření pro nadcházející období (tj. aktualizace kapitoly H. PZKO).

3. Zdůvodnění potřeby pořízení

Potřeba koncepčního dokumentu, který poskytne účinná opatření k snižování emisí a ke zlepšení kvality ovzduší, vyplývá mj. z rozsahu oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší v rámci MSK, ve které dochází k překračování imisních limitů (zejména pro PM₁₀, lokálně též pro NO₂).

Povinnost zpracování PZKO je krajskému úřadu uložena v § 7 odst. 6 zákona o ochraně ovzduší. Stávající PZKO byl vydán Nařízením Moravskoslezského kraje č. 1/2009 ze dne 4.3.2009. Aktualizace PZKO, která dle § 7 odst. 7 zákona o ochraně ovzduší probíhá v tříletých intervalech, je právě předmětem tohoto oznámení koncepce.

4. Základní principy a postupy (etapy) řešení

Základní princip aplikace PZKO

Dle § 7 odst. 9 zákona o ochraně ovzduší se z PZKO vychází při výkonu veřejné správy na krajské a místní úrovni, zejména při územním plánování, územním rozhodování a povolování staveb nebo jejich změn a při posuzování vlivů staveb nebo technologií na životní prostředí. Z uvedeného vyplývá, že opatření navržená v kap. H. aktualizace PZKO budou aplikována jednotlivými orgány při výkonu veřejné správy. Za odpovědné orgány lze tedy označit zejména orgány ochrany ovzduší dle zákona o ochraně ovzduší, dále orgány územního plánování a stavebního řádu, a také kraje a obce při výkonu samostatné působnosti.

Moravskoslezským krajem a Krajským úřadem Moravskoslezského kraje jsou aplikována opatření navržená v kap. H. aktualizace PZKO v části Plánovaná opatření ke zlepšení kvality ovzduší na úrovni Aglomerace Moravskoslezský kraj, a to v rozsahu jim svěřených kompetencí, tj. zejména při:

- postupu podle právních předpisů:
 - zákona č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů (zákon o ochraně ovzduší), ve znění pozdějších předpisů;
 - zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezení znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci), ve znění pozdějších předpisů;
 - zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí) ve znění pozdějších předpisů;
 - zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon);
- vydávání vyjádření k podpoře z OPŽP,
- zpracovávání koncepcí na úrovni kraje,
- správě majetku kraje a jiných samosprávných činnostech MSK apod.

Kompletní znění aktualizovaných kapitol G., H. a I. PZKO je předkládáno spolu s tímto oznámením koncepce (viz příloha č. 1 tohoto oznámení), proto následuje pouze stručný komentář k obsahu a způsobu zpracování aktualizace kapitol PZKO.

Přehled realizovaných i nově plánovaných opatření je zpracován formou tabulek reflektujících požadavky uvedené v příloze A k formuláři 7, který byl součástí tabulky k notifikaci dle článku 22 Směrnice 2008/50/ES. Opatření je vždy označeno příslušným kódem a názvem, je uveden stručný popis opatření, správní úroveň na které je opatření aplikováno a časový rámeček (viz str. 10 kap. G. aktualizace PZKO).

Postup řešení aktualizace kap. G.: Podrobnosti o opatřeních ke zlepšení kvality ovzduší přijatých před zpracováním aktualizace programu

Předmětem kapitoly je přehled opatření přijatých v letech 2009 - 2011 a jejich vyhodnocení z hlediska snížení emisí a dopadu na kvalitu ovzduší.

Dle úrovně aplikace jsou opatření rozdělena do 4 skupin následovně:

- Opatření na národní a mezinárodní úrovni – zahrnují celkem 15 opatření, jedná se zejména o legislativní opatření (významné změny zákonů), finanční nástroje (dotační programy), informační nástroje, činnost v oblasti mezinárodní spolupráce.
- Opatření na regionální úrovni (Moravskoslezský kraj) - zahrnují celkem 16 opatření, jedná se zejména o opatření aplikovaná v oblasti energetiky, průmyslových zdrojů znečišťování ovzduší, dopravy a lokálních topenišť.
- Opatření na lokální úrovni (obce) - opatření na úrovni obcí jsou sestavena na základě dotazníkového šetření v rámci zpracování aktualizace PZKO. Osloveny byly všechny obce MSK. Z obdržených odpovědí bylo sestaveno celkem 14 opatření, jedná se zejména o opatření aplikovaná v oblasti energetiky a dopravy na lokální úrovni, lokálních topenišť a územního plánování.
- Opatření na úrovni nejvýznamnějších zdrojů znečišťování ovzduší – opatření na úrovni nejvýznamnějších energetických a průmyslových zdrojů znečišťování ovzduší jsou sestavena na základě dotazníkového šetření v rámci zpracování aktualizace PZKO. Osloveni byly následující provozovatelé nejvýznamnějších průmyslových a energetických zdrojů znečišťování ovzduší v MSK:

ArcelorMittal Energy Ostrava s.r.o.
ArcelorMittal Ostrava a.s.
Biocel Paskov a.s.
BorsodChem MCHZ s.r.o.
ČEZ a.s.
Dalkia Česká republika a.s.
ENERGETIKA TŘINEC a.s.
EVRAZ VÍTKOVICE STEEL a.s.
OKK Koksovny a.s.
TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY a.s.
ŽDB GROUP a.s.

Z obdržených dotazníků vzešlo celkem 20 opatření.

Pro vyhodnocení účinnosti opatření přijatých před zpracováním aktualizace PZKO je proveden odhad efektu z hlediska snížení emisí (kap. G.2.1. aktualizace PZKO) a odhad efektu z hlediska dopadu na kvalitu ovzduší (kap. G.2.2. aktualizace PZKO).

V závěru kap. G.2.1. aktualizace PZKO je konstatováno, že stávající opatření v oblasti ochrany ovzduší u zdrojů emisí nejsou účinná do té míry, aby celoročně zajistila kvalitu ovzduší pod hodnotami platných imisních limitů. Jedná o dlouhodobý problém, který je dán především historicky vysokou koncentrací průmyslu spojenou s velkou hustotou osídlení v kombinaci s geomorfologickou charakteristikou území a na ni navazujícími rozptylovými a meteorologickými podmínkami v daném čase. Rovněž zde hraje významnou úlohu dálkový transport znečišťujících látek z blízké průmyslové a sídelně hustě obydlené oblasti v Polsku.

Aktualizace kap. H.: Podrobnosti o nových opatřeních ke zlepšení kvality ovzduší

Předmětem kapitoly je návrh opatření pro následující období (2012 a dále) a hodnocení jejich účinnosti z hlediska dopadu na kvalitu ovzduší.

Dle úrovně aplikace jsou opatření rozdělena do 3 skupin následovně:

- Plánovaná opatření ke zlepšení kvality ovzduší na úrovni Aglomerace Moravskoslezský kraj – zahrnují celkem 21 opatření, která jsou dále rozdělena na opatření v oblasti dopravy a liniových zdrojů znečišťování ovzduší, opatření v oblasti lokálních topenišť, opatření v oblasti

středních, velkých a zvláště velkých stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší, opatření v oblasti nakládání s energiemi, opatření v oblasti informačních nástrojů ochrany ovzduší, ostatní opatření ke zlepšení kvality ovzduší.

- Plánovaná opatření ke zlepšení kvality ovzduší na úrovni obcí – opatření na úrovni obcí jsou sestavena na základě dotazníkového šetření v rámci zpracování aktualizace PZKO. Osloveny byly všechny obce. Z obdržených odpovědí je sestaveno celkem 19 opatření, která jsou dále rozdělena na opatření v oblasti dopravy a liniových zdrojů znečišťování ovzduší, opatření v oblasti lokálních topenišť, opatření v oblasti nakládání s energiemi, ostatní opatření ke zlepšení kvality ovzduší.
- Plánovaná opatření ke zlepšení kvality ovzduší na úrovni nejvýznamnějších zdrojů emisí – opatření na úrovni nejvýznamnějších energetických a průmyslových zdrojů znečišťování ovzduší jsou sestavena na základě dotazníkového šetření v rámci zpracování aktualizace PZKO. Osloveni byly následující provozovatelé nejvýznamnějších průmyslových a energetických zdrojů znečišťování ovzduší v MSK:

ArcelorMittal Energy Ostrava s.r.o.
ArcelorMittal Ostrava a.s.
Biocel Paskov a.s.
BorsodChem MCHZ s.r.o.
ČEZ a.s.
Dalkia Česká republika a.s.
ENERGETIKA TŘINEC a.s.
EVRAZ VÍTKOVICE STEEL a.s.
OKK Koksovny a.s.
TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY a.s.
ŽDB GROUP a.s.

Z obdržených dotazníků vzešlo celkem 19 plánovaných opatření.

Veškerá plánovaná opatření na všech úrovních jsou rovněž přiřazena příslušným celkovým prioritám PZKO (viz kap. B.2. tohoto oznámení).

Odhad účinnosti navrhovaných opatření je zpracován formou tabulek reflektujících požadavky uvedené ve formuláři 7- příloha B, který byl součástí tabulky k notifikaci dle článku 22 Směrnice 2008/50/ES. Je rozlišován dopad regionální, dopad na městské pozadí a místní dopad, uveden je komentář k provedení odhadu dopadu na kvalitu ovzduší (viz kap. H.2. aktualizace PZKO a související příložené tabulky).

Aktualizace kap. I.: Seznam relevantních dokumentů a dalších zdrojů informací

Předmětem kap. I aktualizace PZKO je seznam dokumentů a informací, které byly podkladem pro aktualizaci kap. G. a H.

5. Přehled uvažovaných variant řešení

V návaznosti na přijetí nového zákona o ochraně ovzduší (zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší s datem účinnosti od 1. září 2012), který kompletně nahradí v současnosti platný zákon o ochraně ovzduší a který upravuje obsah PZKO i způsob jeho přijetí odlišně od stávajících požadavků, by bylo v souvislosti s aktualizací PZKO možno uvažovat o následujících variantách:

1. nulová varianta (PZKO neaktualizovat)

Varianta vychází z toho, že nový zákon o ochraně ovzduší s účinností od 1. září 2012 nově pověřuje zpracováním PZKO MŽP namísto krajského úřadu, současně jsou stanoveny i jiné obsahové náležitosti PZKO. Nulová varianta by znamenala neaktualizovat PZKO ze strany krajského úřadu a jeho aktualizaci (resp. nové zpracování podle nového zákona) již přenechat MŽP.

Nevýhodou této varianty by byla časová prodleva v aktualizaci PZKO, kdy by do doby zpracování nového PZKO (dle nového zákona zpracuje MŽP pro příslušnou zónu či aglomeraci PZKO do 2 let od nabytí účinnosti nového zákona o ochraně ovzduší) bylo postupováno podle dosavadního PZKO, jenž byl zpracován v roce 2008 a schválen v orgánech MSK v roce 2009. Imisní situace v MSK vyžaduje aktualizaci opatření ke zlepšení kvality ovzduší.

2. varianta kompletní aktualizace PZKO v rozsahu dle přílohy č. 3 zákona o ochraně ovzduší

Nevýhodou této varianty v porovnání s variantou 3. je rozsáhlost a časová náročnost aktualizace všech kapitol PZKO ve světle nově přijatého zákona o ochraně ovzduší, přesunu povinností zpracování PZKO z krajského úřadu na MŽP a změny obsahových náležitostí PZKO, přičemž pro aplikaci PZKO dle stávajícího zákona o ochraně ovzduší při výkonu veřejné správy je klíčová prakticky pouze kapitola H. věnovaná opatřením ke zlepšení kvality ovzduší.

3. varianta aktualizace kapitol G. H. a I. PZKO

Tato varianta na základě vyhodnocení opatření PZKO přijatých v letech 2009 - 2011 z hlediska snížení emisí a dopadu na kvalitu ovzduší (tj. aktualizace kapitoly G. PZKO) navrhne opatření ke zlepšení kvality ovzduší pro nadcházející období (tj. aktualizace kapitoly H. PZKO), příp. budou doplněny a aktualizovány další zdroje informací (kap. I.). Právě aktualizace opatření v kap. H. PZKO je klíčová pro aplikaci PZKO při výkonu veřejné správy po přechodnou dobu, než bude MŽP vypracován zcela nový PZKO dle nového zákona o ochraně ovzduší (dle nového zákona o ochraně ovzduší do doby vydání nových PZKO platí PZKO vydané podle stávajícího zákona o ochraně ovzduší).

Po posouzení tří výše uvedených variant je aktualizace PZKO navržena pouze v jedné variantě jako aktualizace kapitol G. H. a I. stávajícího PZKO. Aktualizace zbylých kapitol PZKO krajský úřad neshledal jako nezbytnou, a to s přihlédnutím k následujícímu:

- Zveřejňování emisních a imisních analýz a dalších údajů o monitoringu ovzduší, které jsou předmětem zejména kap. A., B., D., E. a F. PZKO, zajišťuje každoročně ČHMÚ. Rovněž i krajský úřad zveřejňuje každoročně situační zprávu o kvalitě ovzduší a emisní situaci v MSK. Každoročně zveřejňované emisní a imisní bilance vycházejí vždy z nejaktuálnějších dostupných údajů, na rozdíl od PZKO, který pracuje s daty ve 3 letých intervalech.
- Kap. J. PZKO pouze formalizuje údaje o koncepci pro poskytování údajů dle evropských směrnic a nemá dopad na aplikaci opatření stanovených v PZKO při výkonu veřejné správy.
- Kap. K. stávajícího PZKO obsahuje programový dodatek zpracovaný dle již zrušeného Nařízení rady (ES) 1260/1999 o obecných ustanoveních o strukturálních fondech. Prioritní opatření a projekty, které mají být v souladu s § 7 odst. 8 zákona o ochraně ovzduší zahrnuty v programovém dodatku, jsou předmětem aktualizované kap. H. PZKO a pro účely čerpání dotací prostřednictvím OPŽP tak lze podpořit veškeré projekty navržené v souladu s těmito opatřeními (což vzhledem k „neaktuálnosti“ stávajícího programového dodatku odpovídá současné praxi - projekty vyjmenované ve stávajícím programovém dodatku totiž byly sumarizovány v rozmezí let 2006 – 2008).

Zvolená varianta je rovněž v souladu s metodickým pokynem Odboru ochrany ovzduší MŽP pro zpracování aktualizace programů ke zlepšení kvality ovzduší v roce 2012, vydaným v souvislosti s návrhem nového zákona o ochraně ovzduší, který byl krajským úřadům zaslán s konstatováním, že vypracování PZKO v rozsahu kapitol G., H. a I. přílohy č. 3 zákona o ochraně ovzduší bude MŽP považovat za splnění zákonných povinností (viz příloha č. 3 tohoto oznámení).

Zvolená varianta aktualizace PZKO vychází z požadavků na programový dokument tohoto zaměření, obecně lze konstatovat že vychází z aktuálních podmínek ochrany ovzduší v České republice, identifikuje opatření a projekty rozhodující pro kvalitu ovzduší, a nebude zatěžovat veřejnou sféru nadměrnými finančními či kapacitními nároky.

6. Vztah k jiným koncepcím a možnost kumulace vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví s jinými záměry

PZKO má vztah k řadě dokumentů na národní, regionální, krajské i místní úrovni. Jde o dokumenty různého oborového zaměření (např. oblast dopravy, odpadového hospodářství, regionálního rozvoje atd.), doby vzniku, délky platnosti, míry obecnosti, celkového pojetí i míry jejich vzájemného překryvu. Cílem této kapitoly oznámení koncepce není úplný výčet všech koncepčních dokumentů, které se více či méně dotýkají oblasti ochrany ovzduší, ale identifikace těch koncepčních dokumentů, k nimž má aktualizace PZKO nejužší vazby. Jedná se o:

- Státní politika životního prostředí ČR
- Národní program snižování emisí České republiky
- Státní energetická koncepce
- Dopravní politika ČR
- Krajský program snižování emisí Moravskoslezského kraje
- Územní energetická koncepce Moravskoslezského kraje
- Koncepce rozvoje dopravní infrastruktury Moravskoslezského kraje
- Rozvojové dokumenty kraje (Strategie rozvoje kraje, Regionální inovační strategie)

Při zpracování aktualizace PZKO musí být zajištěn soulad s výše uvedenými koncepcemi. Při realizaci aktualizovaného PZKO lze vzhledem k překryvu uvedených koncepcí v oblasti ochrany ovzduší samozřejmě očekávat kumulativní vlivy, avšak v pozitivním smyslu. Při vzájemném respektování cílů jednotlivých koncepcí, odpovídajícím posouzení vlivů na životní prostředí (ať už samotných koncepcí nebo konkrétních záměrů realizovaných na základě těchto koncepcí) a realizaci odpovídajících opatření nelze očekávat významné riziko kumulace negativních vlivů. Jelikož koncepce PZKO navrhuje opatření k postupnému zlepšení kvality ovzduší, vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví se vzhledem k povaze PZKO očekávají pozitivní.

7. Předpokládaný termín dokončení

Vzhledem k účinnosti nového zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší (1. září 2012), se předpokládá dokončení a schválení aktualizace PZKO do 1. září 2012 tak, aby po přechodnou dobu, než bude MŽP vypracován zcela nový PZKO dle nového zákona o ochraně ovzduší, byl pro výkon veřejné správy k dispozici PZKO s aktualizovanými opatřeními ke zlepšení kvality ovzduší.

8. Návrhové období

Vzhledem k účinnosti nového zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší (1. září 2012), bude aktualizace PZKO po jejím schválení (viz kap. B.11 tohoto oznámení) aplikována do doby než bude MŽP vypracován zcela nový PZKO dle nového zákona o ochraně ovzduší (dle přechodných ustanovení nového zákona zpracuje MŽP pro příslušnou zónu či aglomeraci PZKO do 2 let od nabytí účinnosti nového zákona o ochraně ovzduší, po tuto dobu bude platit aktualizovaný PZKO vydaný podle stávajícího zákona o ochraně ovzduší).

11. Způsob schvalování

V souladu s § 48 odst. 2 písm. c) zákona o ochraně ovzduší vydává PZKO kraj v přenesené působnosti nařízení. Vydávání nařízení kraje je v souladu s § 7 a § 59 odst. 1 písm. k) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení) ve znění pozdějších předpisů v kompetenci rady kraje.

C. ÚDAJE O DOTČENÉM ÚZEMÍ

1. Vymezení dotčeného území

Aglomerace Moravskoslezský kraj, ve smyslu § 7 odst. 2 zákona o ochraně ovzduší, byla vymezena sdělením č. 33 publikovaným ve Věstníku Ministerstva životního prostředí č. 11 z listopadu 2005 a je geograficky totožná se správním územím Moravskoslezského kraje.

Moravskoslezský kraj se nachází v nejvýchodnější části České republiky. Celý region má rozlohu 5 427 km² a skládá se z celkem šesti dřívějších okresů (Bruntál, Opava, Nový Jičín, Ostrava-město, Karviná a Frýdek-Místek) a území 22 obcí s rozšířenou působností. V kraji se nachází celkem 5 statutárních měst, 35 měst, 3 městyse a 300 obcí. Stav obyvatelstva regionu dne 31. 3. 2010 byl 1 247 373 obyvatel, což je nejvíce mezi kraji v České republice.

2. Výčet dotčených územních samosprávních celků, které mohou být koncepcí ovlivněny

Z hlediska vlivů na životní prostředí patří k potencionálně dotčenému území celé území Moravskoslezského kraje. Příslušným úřadem k provedení zjišťovacího řízení je Ministerstvo životního prostředí.

3. Základní charakteristiky stavu životního prostředí v dotčeném území

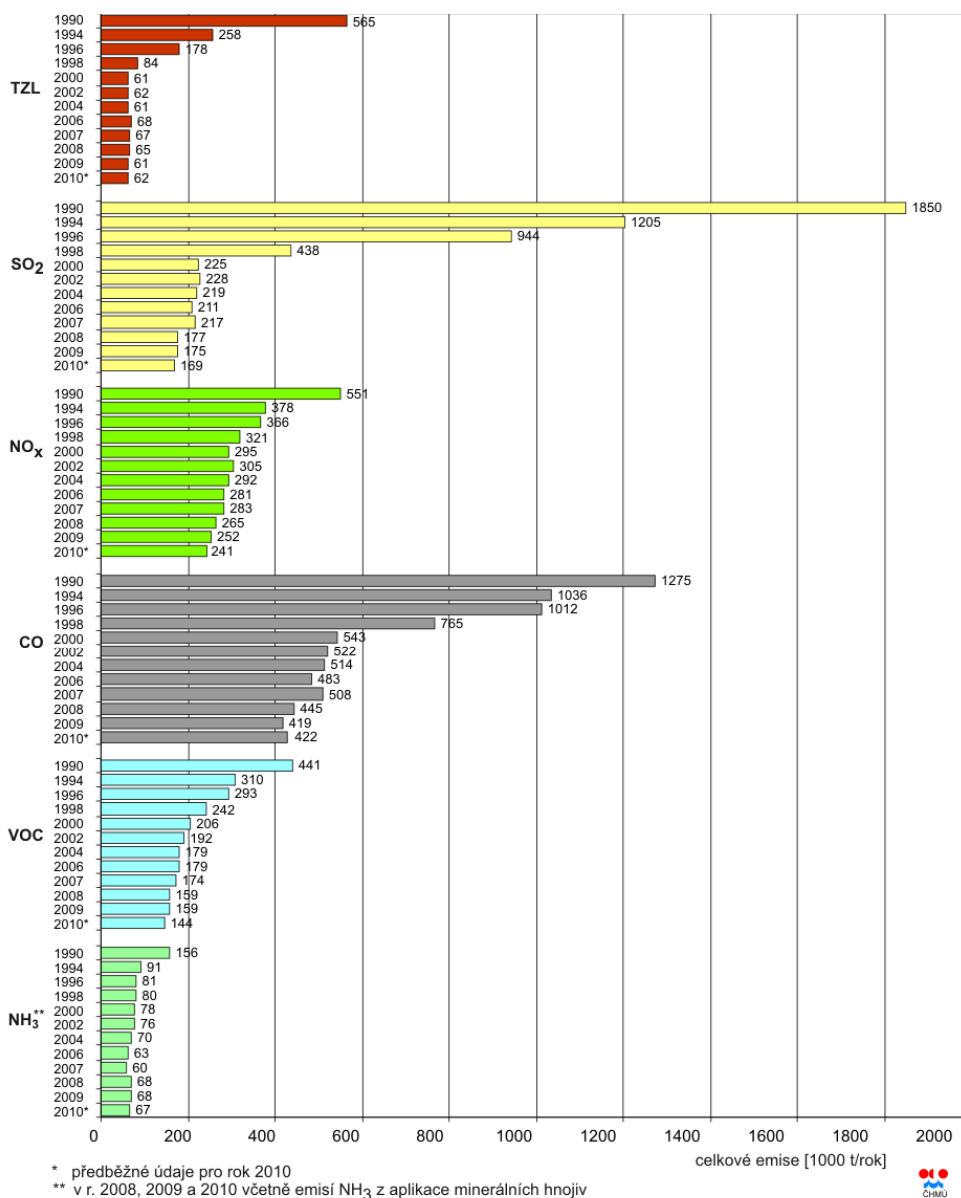
Vzhledem k tématickému zaměření koncepce PZKO, tj. ochrana ovzduší, je tato kapitola věnována právě charakteristice stavu ovzduší. Ostatní složky životního prostředí jsou zde proto zmíněny pouze okrajově (souhrnné informace jsou veřejně dostupné např. ve zprávách o stavu životního prostředí v Moravskoslezském kraji nebo v Atlasu životního prostředí Moravskoslezského kraje publikovaných na www.kr-moravskoslezsky.cz v sekci životní prostředí, či v jiných publikacích, periodikách a zprávách publikovaných ČHMÚ, CENIA, MŽP aj.). Stručné shrnutí problémů životního prostředí v MSK je dle jednotlivých složek provedeno v kap. C.4. tohoto oznámení.

Ovzduší (převzato z kap. G.2. aktualizace PZKO)

Emise

Z celkového pohledu na emisní situaci v České republice lze sledovat u všech hlavních znečišťujících látek stálý dlouhodobý trend snižování emisí. Přibližně od roku 2000 však můžeme zaznamenat u hlavních znečišťujících látek pouze mírný pokles emisí nebo jejich stagnaci. V roce 2010 pak v porovnání s rokem 2009 můžeme v rámci ČR zaznamenat vzrůst emisí oxidu uhelnatého a tuhých znečišťujících látek, který souvisí zejména s výrazným oživením hutního průmyslu po globální recesi. Chladnější zimní období pak bylo příčinou nárůstu emisí z vytápění domácností. Oproti tomu došlo v roce 2010 k výraznějšímu poklesu emisí z mobilních zdrojů, na němž se podílí zejména vyšší tempo obměny vozového parku. Situace v poklesu emisí během posledních 20-ti let je patrná z následujícího obrázku.

Obrázek 1: Celkové emise základních znečišťujících látek v České republice v letech 1990 až 2010

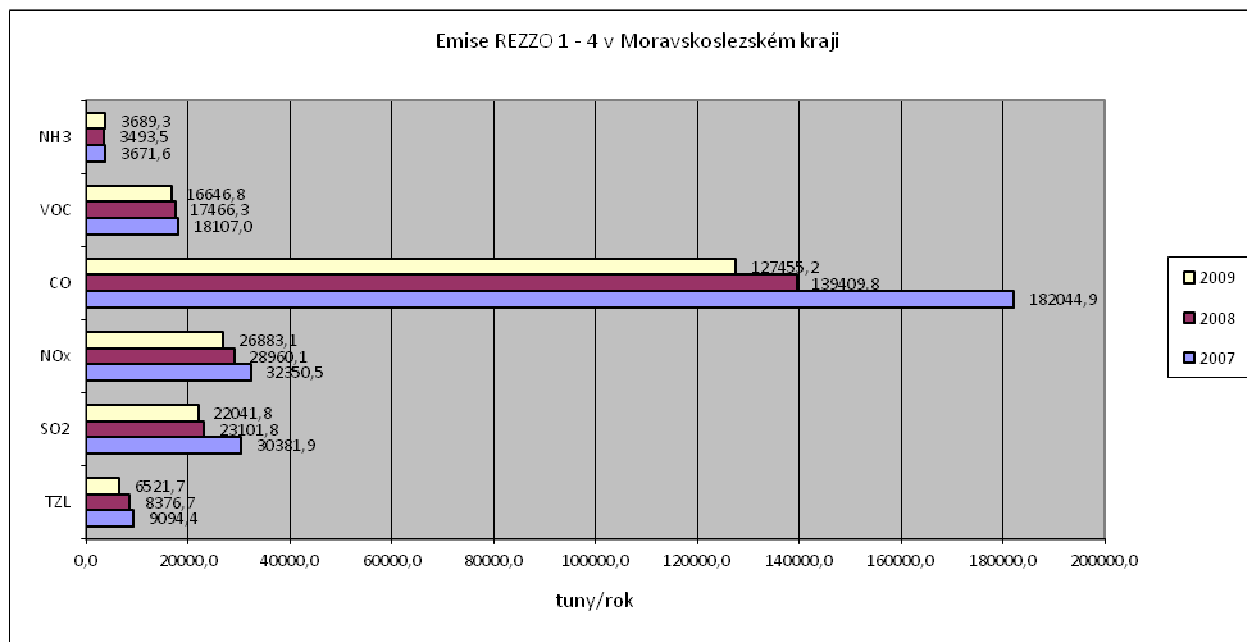

Celkové emise základních druhů látek znečišťujících ovzduší v České republice, 1990–2010

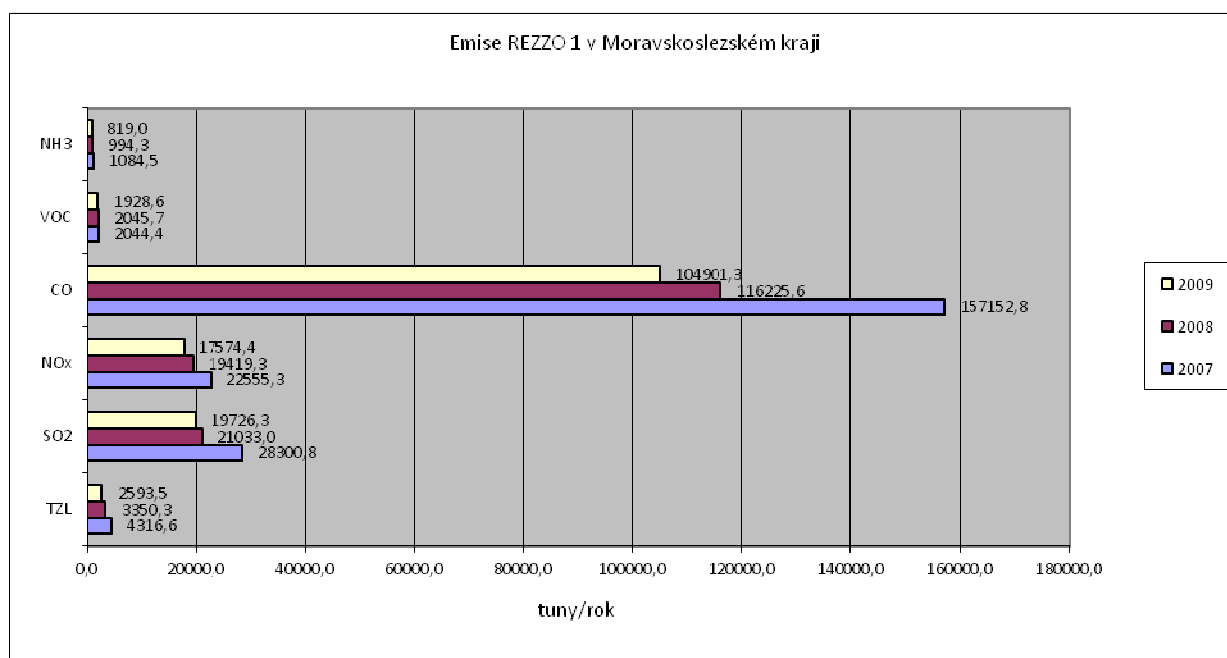
Zdroj: ČHMÚ: ZNEČIŠTĚNÍ OVZDUŠÍ NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY V ROCE 2010

Z hlediska vývoje množství emisí v rámci Moravskoslezského kraje je možno konstatovat, že Moravskoslezský kraj vykazuje v rámci ČR nadále nejvyšší množství emisí, zejména z důvodu soustředění těžkého průmyslu. Z celkových národních emisí bylo za rok 2009 (novější data o emisích zatím nejsou k dispozici) na ploše Moravskoslezského kraje vyprodukováno 10,6% tuhých znečišťujících látek, 12,6% oxidu siřičitého, 10,7% oxidů dusíku, 30,4% oxidu uhelnatého, 10,4% těkavých organických látek a 5,4% amoniaku. Z níže uvedeného obrázku je patrné, že trend snižování množství emisí uvedený v rámci ČR je viditelný rovněž v rámci Moravskoslezského kraje.

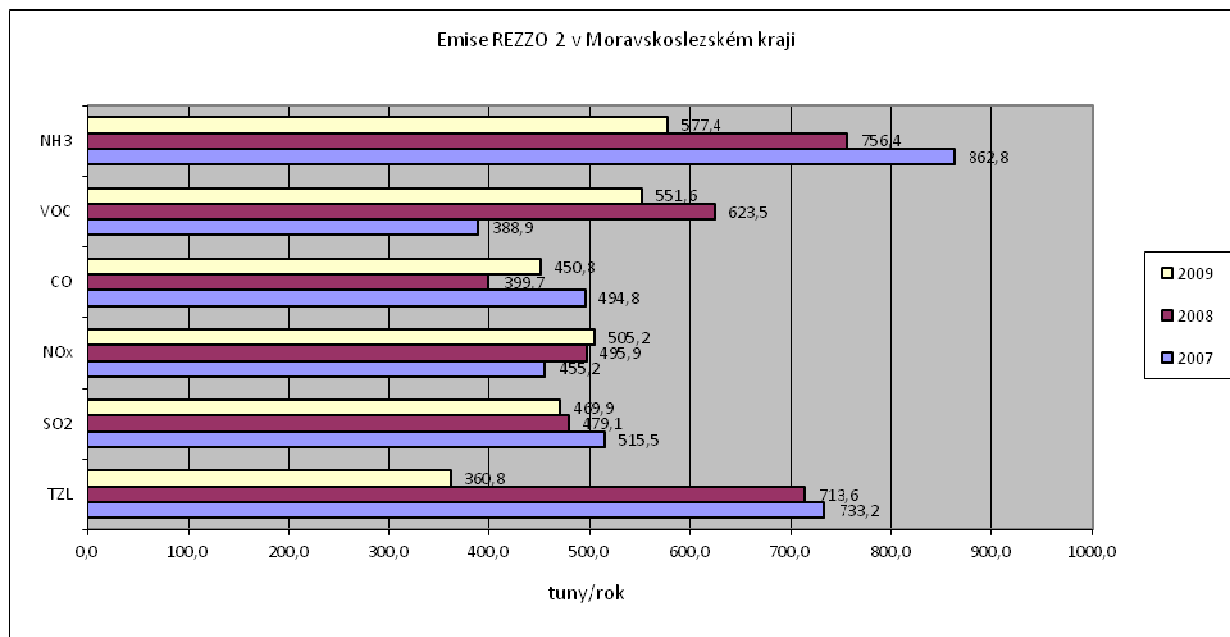
Obrázek 2: Celkové emise základních znečišťujících látek v Moravskoslezském kraji v letech 2007 až 2009

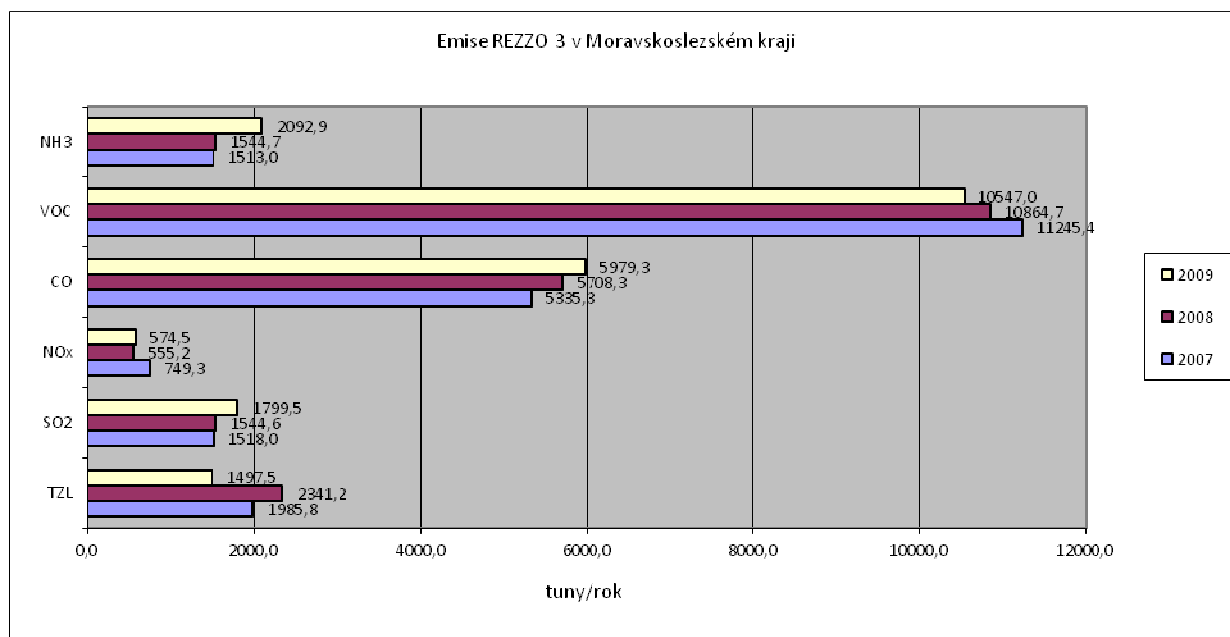
Obrázek 3: Celkové emise základních znečišťujících látek v Moravskoslezském kraji ze zdrojů REZZO 1 v letech 2007 až 2009

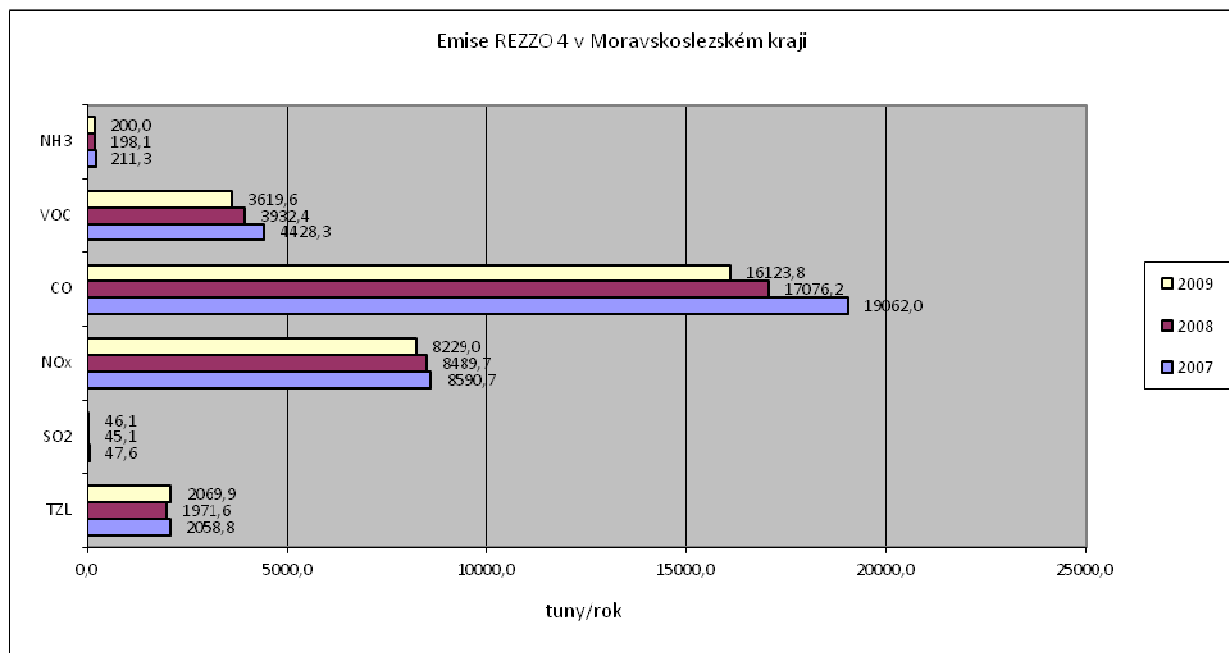
Obrázek 4: Celkové emise základních znečišťujících látek v Moravskoslezském kraji ze zdrojů REZZO 2 v letech 2007 až 2009

Obrázek 5: Celkové emise základních znečišťujících látek v Moravskoslezském kraji ze zdrojů REZZO 3 v letech 2007 až 2009

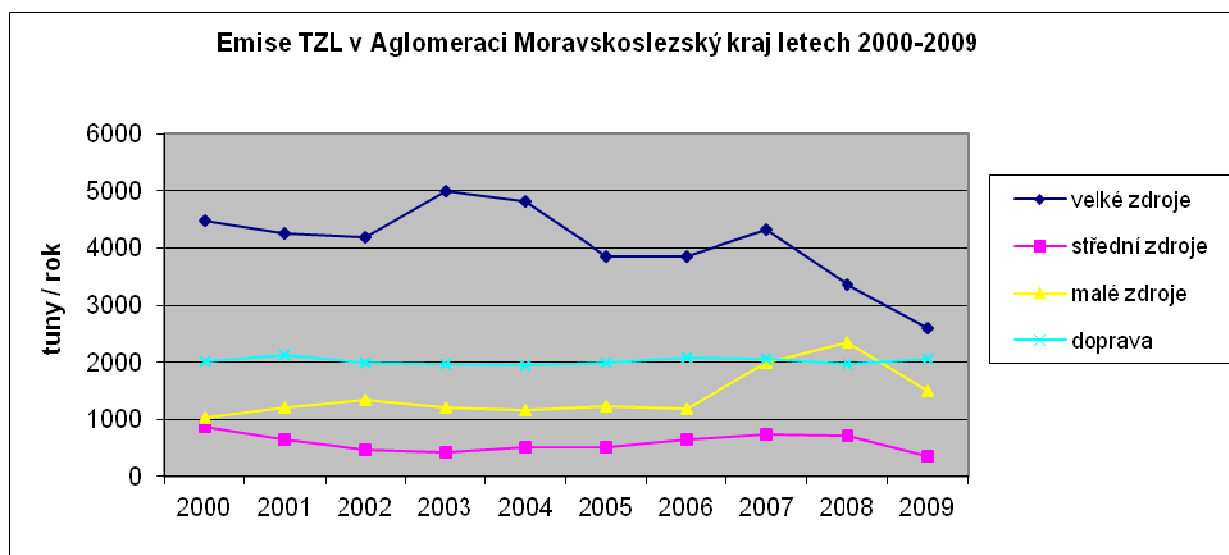

Obrázek 6: Celkové emise základních znečišťujících látek v Moravskoslezském kraji ze zdrojů REZZO 4 v letech 2007 až 2009

Nejvíce problematickým polutantem v aglomeraci Moravskoslezský kraj jsou tuhé znečišťující látky. Ty způsobují na území kraje překračování nejvyšších přípustných imisních koncentrací v ukazateli suspendované částice frakce PM10. V případě tuhých znečišťujících látek lze konstatovat, že se u tohoto polutantu na produkci emisí na území Moravskoslezského kraje v porovnání s ostatními částmi ČR podílí zvýšenou měrou velké a zvláště velké zdroje emisí (REZZO1). Sedm významných zdrojů, které představují drtivou část celkových emisí TZL z REZZO1 v Moravskoslezském kraji, se navíc nachází na území pouze dvou okresů.

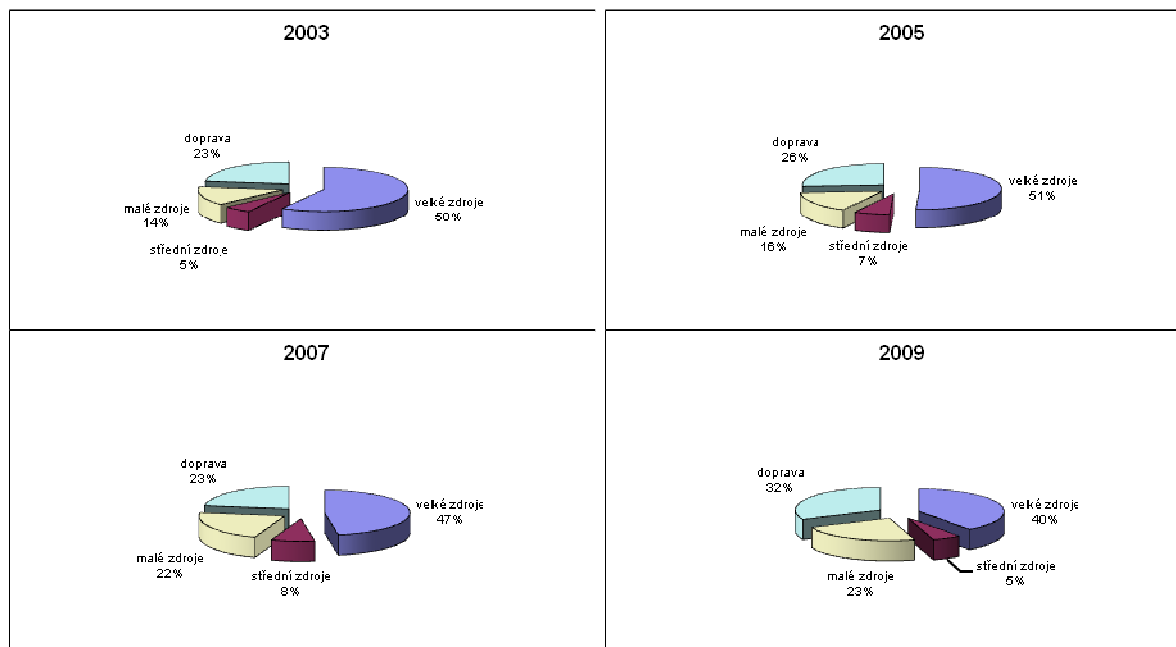
Obrázek 7: Emise tuhých znečišťujících látek v letech 2000 až 2009 v Moravskoslezském kraji

V průběhu posledních let je však možno vidět snižování podílu emisí TZL ze zdrojů REZZO1 na celkových emisích TZL na území Moravskoslezského kraje. I když je nutno konstatovat, že situace roku 2009 je významně ovlivněna propadem hutní výroby a souvisejících provozů v důsledku hospodářské recese.

Naproti tomu lze pozorovat nárůst procentuálního zastoupení malých stacionárních zdrojů (REZZO3). Tento trend souvisí s faktorem zimního období, kdy jsou v případě tuhé zimy více v provozu lokální topeniště, ale rovněž s opětovným příklonem domácností k vytápění tuhými palivy z ekonomických důvodů.

Obrázek 8: Podíl jednotlivých kategorií zdrojů REZZO na emisích tuhých znečišťujících látek v letech 2003 - 2009 v MSK

Je třeba konstatovat, že v případě Moravskoslezského kraje není mezi množstvím produkovaných emisí tuhých znečišťujících látek a imisními koncentracemi suspendovaných částic frakce PM₁₀ vždy přímá korelace. Při srovnání množství emisí s imisními koncentracemi PM₁₀ v uplynulých letech lze pozorovat, že i při nižších emisích TZL není při nepříznivých rozptylových a meteorologických podmínkách zajištěna dostatečná kvalita ovzduší a ani regulace významných zdrojů znečišťování ovzduší v těchto obdobích nepříznivou situaci nevyřeší (např. úvod r.2010). Naproti tomu v některých letech i při vyšším množství emisí byla kvalita ovzduší uspokojivá (např. r.2007 a 2008).

Imise

Z hlediska úrovně znečištění ovzduší na území v Moravskoslezském kraji lze konstatovat, že Aglomerace Moravskoslezský kraj patří v rámci ČR mezi nejvíce znečištěné území a přes všechna přijatá a realizovaná opatření dochází na území Moravskoslezského kraje k plošnému překračování imisních limitů pro ochranu zdraví lidí u suspendovaných částic velikostní frakce PM₁₀.

Vymezení plochy se zhoršenou kvalitou ovzduší na území Moravskoslezského kraje a rovněž České republiky jako celku, uvádí následující tabulka. Zdrojem dat je Sdělení odboru ochrany ovzduší MŽP o vymezení oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší na základě dat roku 2009, uveřejněného ve Věstníku MŽP 4/2011 a portál ČHMÚ pro data z roku 2010. V tabulce není uvedeno procento území, na kterém došlo k překročení cílového imisního limitu pro arsen, lze však doplnit, že v rámci Moravskoslezského kraje došlo k jeho překročení v roce 2009 na 0,26 % území, v roce 2010 pak k jeho překročení nedošlo. Následující tabulky pak uvádějí procenta zájmového území, kde došlo k překročení hodnoty cílového imisního limitu pro ochranu zdraví lidí pro troposférický ozon a překročení hodnoty imisního limitu pro oxidy dusíku (NO_x) a oxid siřičitý (SO₂) a cílového imisního limitu pro troposférický ozon (AOT40) pro ochranu ekosystémů a vegetace v rámci národních parků (NP) a chráněných krajinných oblastí (CHKO) v procentech plochy národních parků (NP) a chráněných krajinných oblastí (CHKO).

Tabulka 1: Území, kde došlo k překročení hodnot imisních limitů pro PM₁₀, NO₂ a benzen a cílových imisních limitů pro polycyklické aromatické uhlovodíky vyjádřené jako benzo(a)pyren pro ochranu zdraví v rámci zón/aglomerací (v % plochy zóny/aglomerace)

Zóna/aglomerace	PM ₁₀ (r IL)	PM ₁₀ (d IL)	NO ₂ (r IL)	Benzen (r IL)	Souhrn překročení IL	B(a)P	Souhrn překročení CIL (bez O ₃)
Rok 2008							
Aglomerace Moravskoslezský kraj	6,54	36,13	0,09	0,31	36,13	25,04	25,04
Česká republika	0,45	2,73	0,08	0,02	2,80	3,60	3,66
Rok 2009							
Aglomerace Moravskoslezský kraj	7,91	45,40	0,02	0,09	45,40	14,78	14,78
Česká republika	0,55	4,42	0,03	0,01	4,44	2,31	2,31
Rok 2010							
Aglomerace Moravskoslezský kraj	26,74	69,88	0,04	0,02	69,88	61,69	61,69
Česká republika	1,86	21,21	0,03	0,001	21,21	14,47	14,47

Zdroj: Věstník MŽP 4/2011, ČHMÚ

Legenda:

d IL... Imisní limit - aritmetický průměr/24h

r IL... Imisní limit - aritmetický průměr/Kalendářní rok

CIL... Cílový imisní limit

PM₁₀... Suspendované částice - částice, které projdou velikostně-selektivním vstupním filtrem vykazujícím pro aerodynamický průměr 10 µm odlučovací účinnost 50 %

NO₂... Oxid dusičitý

B(a)P.. Benzo(a)pyren

Z grafů uvedených v emisní analýze je zřejmé, že realizovaná opatření vedla k výraznému snížení emisí do ovzduší. Z tabulky výše však bohužel plyne, že neexistuje přímá úměra mezi množstvím vypuštěných emisí a kvalitou ovzduší vyjádřenou imisními koncentracemi sledovaných látek, resp. plochou území s překročením imisních limitů. Do tohoto vztahu vstupuje řada dalších faktorů, z nichž nejvýznamnější jsou meteorologické podmínky ve sledovaném období.

Přesto považujeme indikátor velikosti plochy území s překročením imisním limitem za významný a převedeme-li jej na relativní vyjádření i velmi dobře použitelný pro posouzení efektivity realizovaných opatření. Meziroční změnu velikosti území s překročením imisním limitem vyjadřuje následující tabulka.

Tabulka 2: Relativní vyjádření meziroční změny velikosti území, kde došlo k překročení hodnot imisních limitů

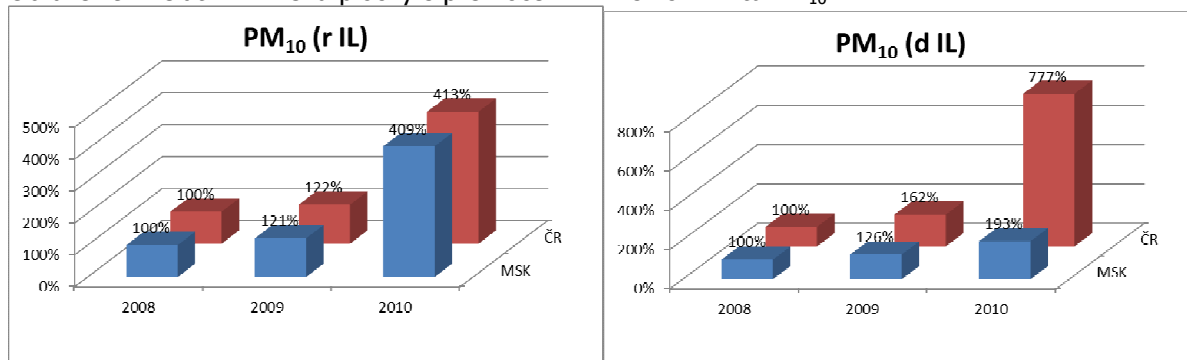
Zóna/aglomerace	PM ₁₀ (r IL)	PM ₁₀ (d IL)	NO ₂ (r IL)	Benzen (r IL)	Souhrn překročení IL	B(a)P	Souhrn překročení CIL (bez O ₃)
Roky 2008/2009							
Aglomerace Moravskoslezský kraj	121%	126%	22%	29%	126%	59%	59%
Česká republika	122%	162%	38%	50%	159%	64%	63%
Roky 2009/2010							
Aglomerace Moravskoslezský kraj	338%	154%	200%	22%	154%	417%	417%
Česká republika	338%	480%	100%	10%	478%	626%	626%

Z tabulky lze odvodit, že i přes přijatá opatření docházelo v posledních letech, pravděpodobně vlivem méně příznivých meteorologických podmínek, ke zvětšování plochy území s překročenými imisními limity na celém území ČR. Relativní nárůst velikosti plochy s překročením imisních limitů na území Moravskoslezského kraje je však výrazně menší než zvýšení tohoto ukazatele vztaheného k celému území České republiky.

Značné rozdíly jsou zejména u denních koncentrací PM_{10} . Mezi roky 2008 a 2009 došlo na území Moravskoslezského kraje ke zvětšení plochy s překročením imisního limitu o 26%, zatímco na území celé ČR se jednalo o nárůst o 62%. Ještě výraznější rozdíl je mezi lety 2009 a 2010. Na území Moravskoslezského kraje se plocha s překročením imisního limitu rozšířila o 54%, zatímco na území celé ČR se došlo k nárůstu na téměř čtyřnásobek.

Pro přehlednost je v následujících grafech analýza změn velikosti území s překročením imisních limitů vztahena k výchozímu roku 2008. Můžeme tak lépe analyzovat trend tohoto ukazatele od poslední provedené aktualizace PZKO.

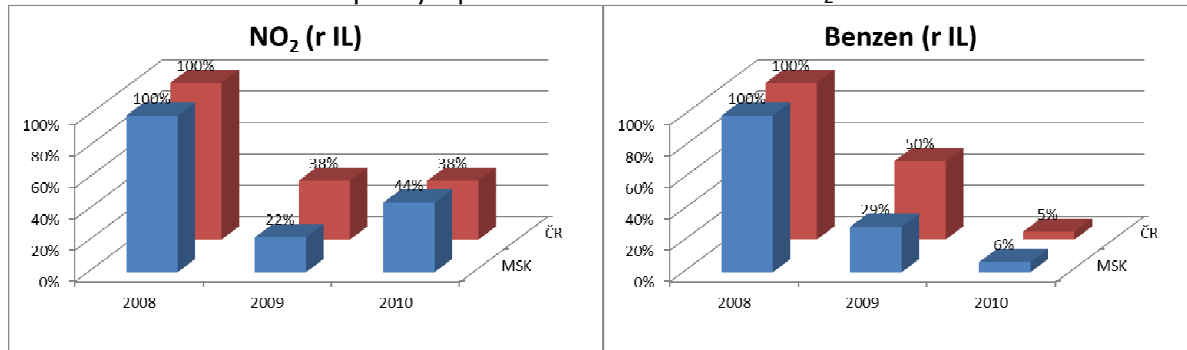
Obrázek 9: Relativní změna plochy s překročením imisních limitů PM_{10}

V případě změn velikosti území s překročením imisního limitu pro průměrné roční koncentrace PM_{10} je trend velmi podobný a případný kladný vliv provedených opatření je pravděpodobně „kompenzován“ horšími rozptylovými podmínkami.

Naopak poměrně výrazný rozdíl lze pozorovat u změn velikosti území s překročením imisního limitu pro průměrné denní koncentrace PM_{10} . Na území Moravskoslezského kraje došlo od roku 2008 k dvojnásobnému zvětšení plochy území s překročeným imisním limitem. V rámci území celé České republiky však došlo k nárůstu téměř osminásobnému. Zde se mohly kladně projevit realizovaná opatření ke snížení emisí deklarovaná v předchozí kapitole. I přesto však území s překročeným imisním limitem denních koncentrací PM_{10} zaujímalo téměř 70% plochy Moravskoslezského kraje.

Obrázek 10: Relativní změna plochy s překročením imisních limitů NO_2 a benzenu

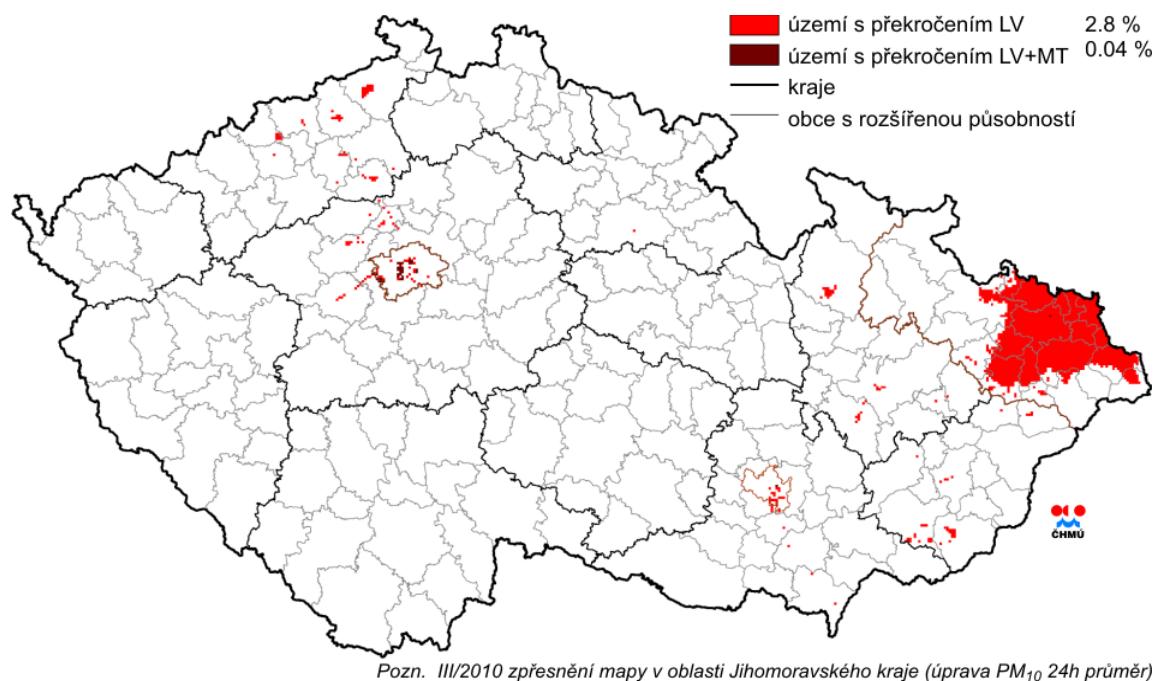

Na rozdíl od hodnot spojených s imisními koncentracemi suspendovaných částí je v případě oxidu dusičitého i benzenu vidět sestupný trend a to jak v Moravskoslezském kraji, tak i na území celé ČR. V případě benzenu je však nutno vzít v úvahu, že v roce 2008 i 2010 bylo překročení imisního limitu pro benzen indikováno pouze v Moravskoslezském kraji.

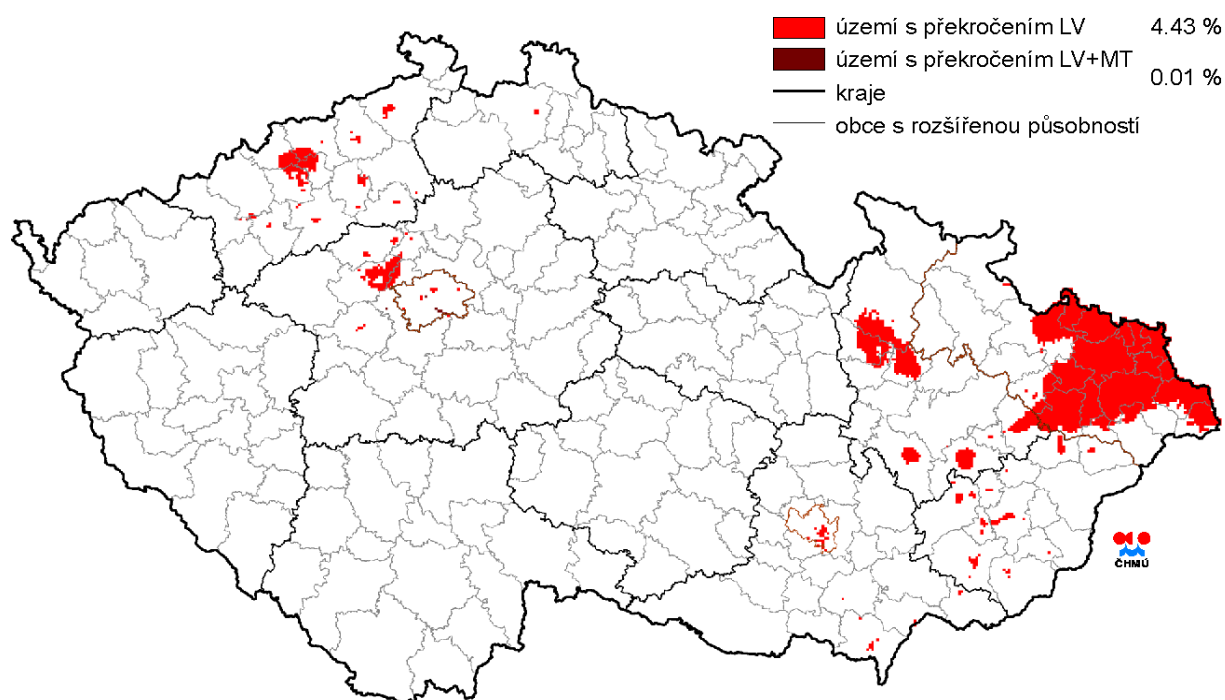
Velikost plochy s překročením imisního limitu nevyjadřuje skutečnou míru znečištění ovzduší v dané oblasti, lze ji však chápat jako indikátor velikosti populace zasažené nadlimitními hodnotami imisních koncentrací. Z tohoto pohledu a v porovnání s celorepublikovým trendem, lze opatření ke zlepšení kvality ovzduší realizovaná v Moravskoslezském kraji hodnotit jako velmi přínosná.

Podrobnou analýzu kvality ovzduší přinášejí následující obrázky.

Obrázek 11: Území, kde došlo k překročení imisních limitů pro ochranu lidského zdraví v ČR, rok 2008

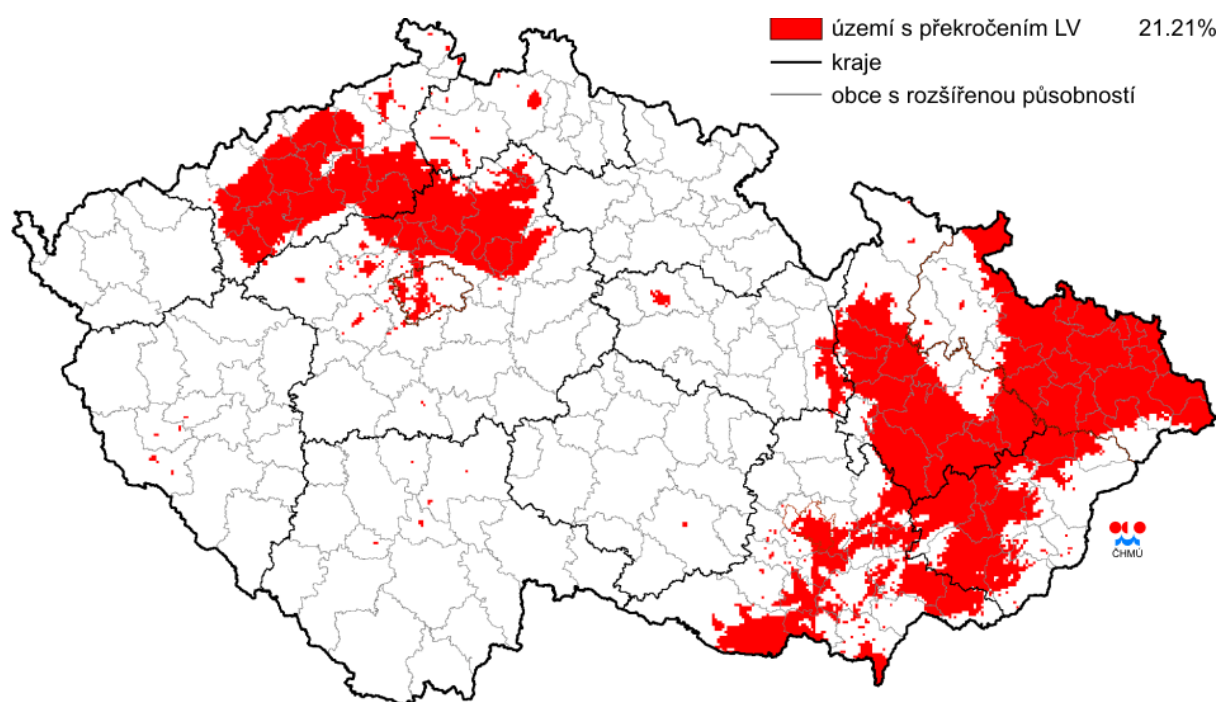

Obrázek 12: Území, kde došlo k překročení imisních limitů pro ochranu lidského zdraví v ČR, rok 2009

Zdroj: Věstník MŽP 4/2011

Obrázek 13: Území, kde došlo k překročení imisních limitů pro ochranu lidského zdraví v ČR, rok 2010

Vyznačení oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší vzhledem k imisním limitům pro ochranu zdraví, 2010

Zdroj: ČHMÚ: ZNEČIŠTĚNÍ OVZDUŠÍ NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY V ROCE 2010

Tabulka 3: Území, kde došlo k překročení hodnoty cílového imisního limitu pro ochranu zdraví lidí pro troposférický ozon (v % plochy zóny/aglomerace)

Zóna/aglomerace	Troposférický ozón
2008	
Aglomerace Moravskoslezský kraj	100
2009	
Aglomerace Moravskoslezský kraj	69,67
2010	
Aglomerace Moravskoslezský kraj	27,78

Zdroj: Věstník MŽP 4/2011, ČHMÚ

Tabulka 4: Překročení hodnoty imisního limitu pro oxidy dusíku (NO_x) a oxid siřičitý (SO₂) a cílového imisního limitu pro troposférický ozon (AOT40) pro ochranu ekosystémů a vegetace v rámci národních parků (NP) a chráněných krajinných oblastí (CHKO) v % plochy NP a CHKO

NP/CHKO	SO ₂ (zimní průměr)	SO ₂ (r IL)	NO _x (r IL)	Troposférický ozón (AOT40)	Souhrn překročení
2008					
CHKO Beskydy	-	-	-	92,4	92,4
CHKO Jeseníky	-	-	-	100	100
CHKO Poodří	-	-	1,7	0,2	2,0
2009					
CHKO Beskydy	-	-	-	100	100
CHKO Jeseníky	-	-	-	99,9	99,9
CHKO Poodří	-	-	-	100	100
2010					
CHKO Beskydy	-	-	-	94,2	94,2
CHKO Jeseníky	-	-	-	96,8	96,8
CHKO Poodří	-	-	6,6	1,3	7,9

Zdroj: Věstník MŽP 4/2011, ČHMÚ

Legenda:

r IL... Imisní limit - aritmetický průměr/Kalendářní rok

SO₂... Oxid siřičitý

NO_x... Oxidy dusíku

Z výše uvedených tabulek lze na základě prezentovaných dat odvodit, že kvalitu ovzduší v zájmovém území nadále nepříznivě ovlivňují zejména suspendované částice frakce PM₁₀, a polyaromatické uhlovodíky (benzo(a)pyren), dále pak v některých lokalitách rovněž troposférický ozón, oxid dusičitý a benzen.

Suspendované částice frakce PM₁₀ a PM_{2,5}

Hlavním zdrojem emisí suspendovaných částic v ČR jsou průmyslové a domácí spalovací zdroje, doprava, fugitivní emise z průmyslu, báňská činnost a stavební práce. Suspendované částice vykazují významné zdravotní důsledky, které se projevují již při velmi nízkých koncentracích bez zřejmé spodní hranice bezpečné koncentrace. Zdravotní rizika částic ovlivňuje jejich koncentrace, velikost, tvar a chemické složení. Mohou se podílet na snížení imunity, mohou způsobovat zánětlivá onemocnění plicní tkáně a oxidativní stres organismu. Dále zvýšené koncentrace přispívají i ke kardiovaskulárním chorobám a akutním trombotickým komplikacím. Při chronickém působení mohou způsobovat respirační onemocnění, snižovat plicní funkce a zvyšovat úmrtnost (snižují očekávanou délku života). V poslední době se ukazuje, že nejzávažnější zdravotní dopady (včetně zvýšené úmrtnosti) mají částice frakce PM_{2,5}, popř. PM₁, které se při vdechnutí dostávají do spodních částí dýchací soustavy. Prachové částice na sebe vážou těžké kovy a perzistentní organické látky, včetně karcinogenních, které mohou způsobovat i další zdravotní komplikace. V ČR je imisní limit vyjádřených jako PM₁₀ pro 24hodinový průměr stanoven na 50 µg/m³ (tato hodnota nesmí být přitom překročena více než 35x za kalendářní rok) a pro celoroční průměr na 40 µg/m³.

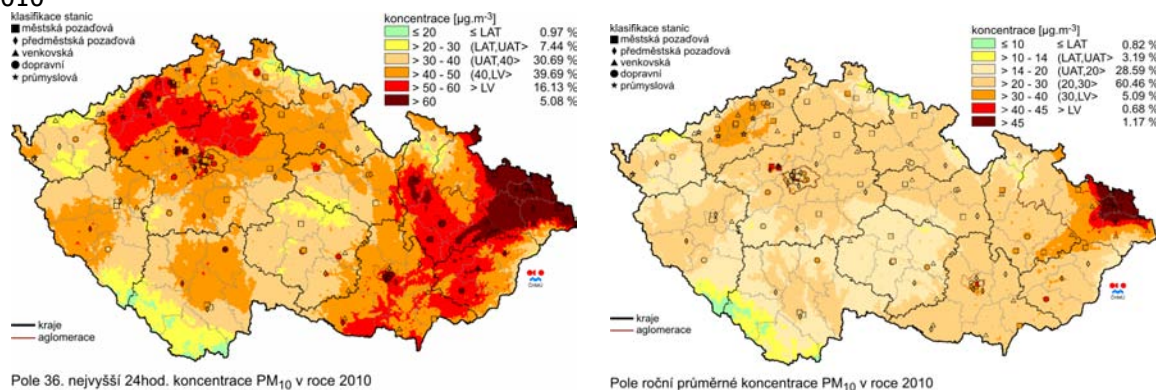
Z hlediska znečištění ovzduší suspendovanými částicemi frakce PM₁₀ v zájmovém území lze konstatovat, že představují dlouhodobě jeden z hlavních problémů a překračování imisního limitu PM₁₀ se stále významným způsobem podílí na zařazení obcí mezi oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší. Aglomerace Moravskoslezský kraj (zejména oblast Ostravsko-Karvinska) je dlouhodobě nejvíce zatíženou oblastí v rámci České republiky. Nepříznivá imisní situace v zájmovém území představuje dlouhodobý problém, který vrcholí zejména epizodami smogových situací s výrazně nadlimitními koncentracemi suspendovaných částic v souvislosti s nepříznivými rozptylovými podmínkami. V roce 2010 byl vzestup koncentrací suspendovaných částic dán zejména opakovaným výskytem nepříznivých meteorologických a rozptylových podmínek v zimním období na začátku (leden a únor) i ke konci roku

(říjen a prosinec). Nárůst koncentrací PM_{10} byl v roce 2010 pravděpodobně způsoben i nejchladnější topnou sezónou za posledních 10 let.

Imisní limit 24hodinové koncentrace PM_{10} byl v roce 2010 překročen v zájmovém území Moravskoslezského kraje na všech lokalitách měření imisí.

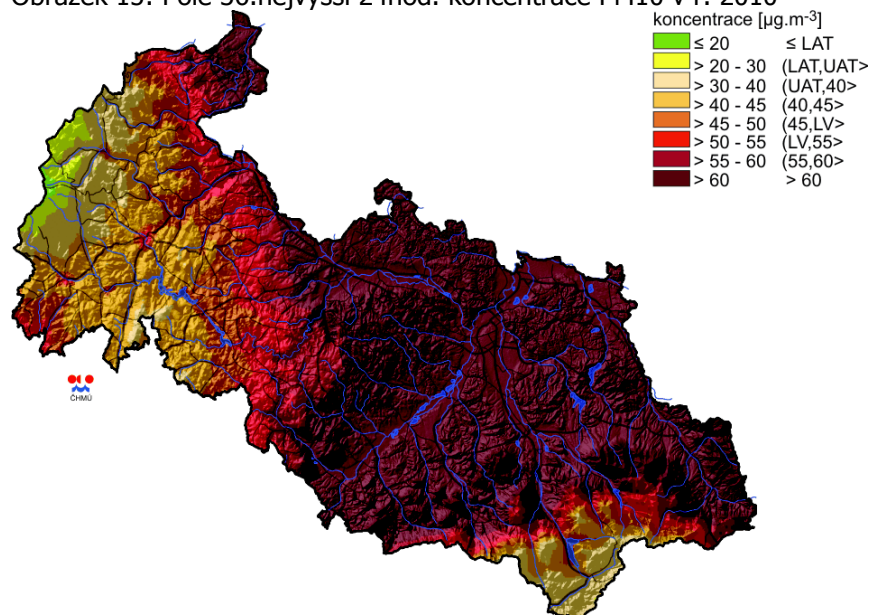
Imisní limit roční průměrné koncentrace PM_{10} byl v roce 2010 překročen v zájmovém území na 17 stanicích imisního monitoringu. Jedná se o stanice imisního monitoringu: Věřňovice ($66,1 \mu g.m^{-3}$), Bohumín ($63,9 \mu g.m^{-3}$), Ostrava-Radvanice ZÚ ($61,7 \mu g.m^{-3}$), Karviná ($54,3 \mu g.m^{-3}$), Český Těšín ($53,5 \mu g.m^{-3}$), Havířov ($52,9 \mu g.m^{-3}$), Ostrava-Přívóz ($52,1 \mu g.m^{-3}$), Ostrava-Fifejdy ($51,3 \mu g.m^{-3}$), Orlová ($51,0 \mu g.m^{-3}$), Ostrava-Zábřeh ($51,0 \mu g.m^{-3}$), Ostrava-Českobratrská (hot spot) ($50,5 \mu g.m^{-3}$), Karviná-ZÚ ($50,4 \mu g.m^{-3}$), Frýdek-Místek ($45,8 \mu g.m^{-3}$), Třinec-Kosmos ($44,9 \mu g.m^{-3}$), Třinec – Kanada ($43,9 \mu g.m^{-3}$), Studénka ($43,8 \mu g.m^{-3}$) a Ostrava-Mariánské Hory ($40,2 \mu g.m^{-3}$). Z hlediska měření suspendovaných částic frakce $PM_{2,5}$ lze konstatovat, že v roce 2010 probíhalo v rámci celé ČR měření na 38 lokalitách. Výsledky měření dokládají značné znečištění částicemi frakce $PM_{2,5}$ na části území Moravskoslezského kraje. Vyšší poměr $PM_{2,5}/PM_{10}$ na lokalitách v Moravskoslezském kraji souvisí s větším podílem průmyslových zdrojů v oblasti Ostravsko-Karvinska.

Obrázek 14: Pole 36.nejvyšší 24hod. koncentrace PM_{10} a pole průměrné roční koncentrace PM_{10} v r. 2010

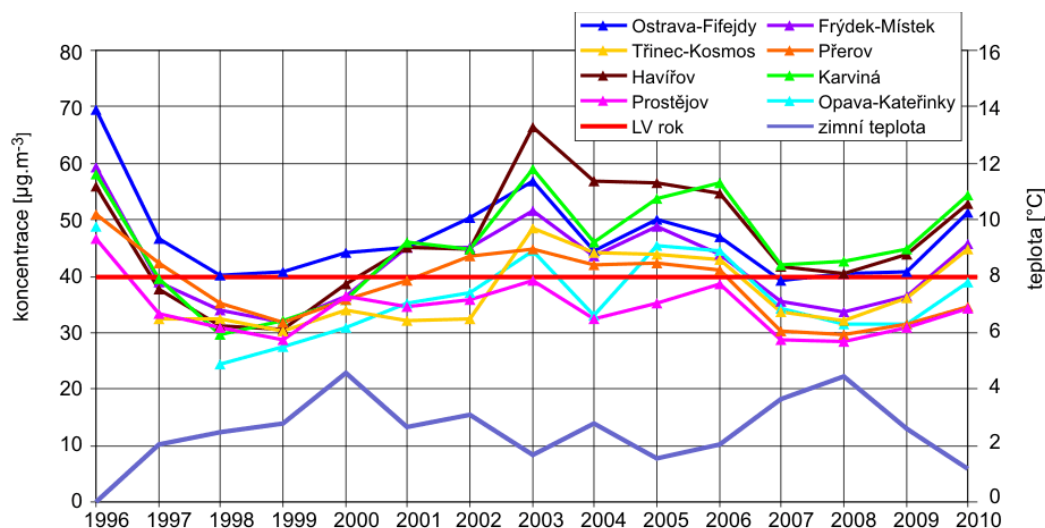
Zdroj: ČHMÚ: ZNEČIŠTĚNÍ OVZDUŠÍ NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY V ROCE 2010

Obrázek 15: Pole 36.nejvyšší 24hod. koncentrace PM_{10} v r. 2010

Zdroj: ČHMÚ: ZNEČIŠTĚNÍ OVZDUŠÍ NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY V ROCE 2010

Obrázek 16: Průměrné roční koncentrace PM10 na stanicích severní Moravy v letech 1996-2010

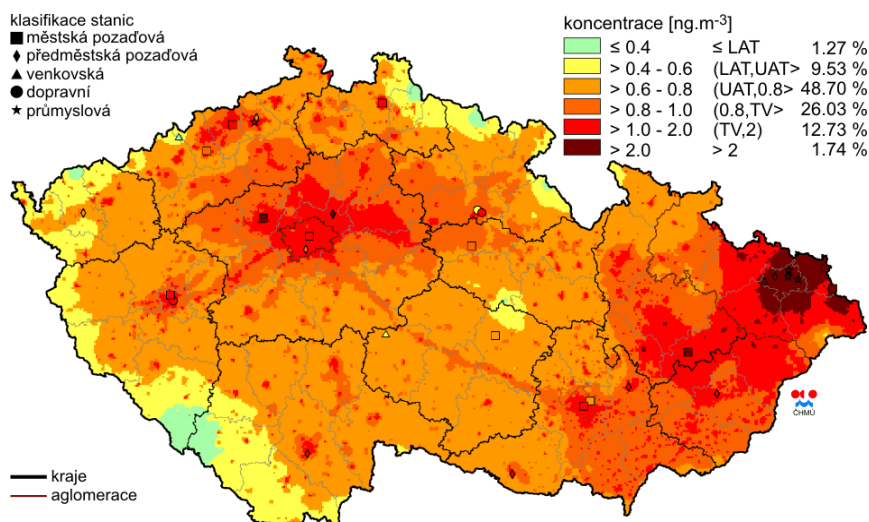

Zdroj: ČHMÚ: ZNEČIŠTĚNÍ OVZDUŠÍ NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY V ROCE 2010

Benzo(a)pyren

Příčinou vnosu benzo(a)pyrenu do ovzduší, stejně jako ostatních polyaromatických uhlovodíků (PAH), jejichž je benzo(a)pyren hlavním představitelem, je jednak nedokonalé spalování fosilních paliv jak ve stacionárních, tak i mobilních zdrojích, ale také některé technologie jako výroba koksu a železa. Ze stacionárních zdrojů jsou to především domácí topeniště (spalování uhlí), z mobilních zdrojů pak zejména vznětové motory spalující naftu. Přibližně 80–100 % PAH s pěti a více aromatickými jádry (tedy i benzo(a)pyren) je navázáno především na částice menší než 2,5 µm, tedy na tzv. jemnou frakci atmosférického aerosolu PM_{2,5} (sorpce na povrchu částic). Tyto částice přetrvávají v atmosféře poměrně dlouhou dobu (dny až týdny), což umožňuje jejich transport na velké vzdálenosti (stovky až tisíce km). U benzo(a)pyrenu, stejně jako u některých dalších polyaromatických uhlovodíků, jsou prokázány karcinogenní účinky na lidský organismus. V ČR je cílový imisní limit pro benzo(a)pyren jako celoroční průměr stanoven na 0,001 µg/m³.

Obrázek 17: Pole roční průměrné koncentrace benzo(a)pyrenu v ovzduší v roce 2010

Zdroj: ČHMÚ: ZNEČIŠTĚNÍ OVZDUŠÍ NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY V ROCE 2010

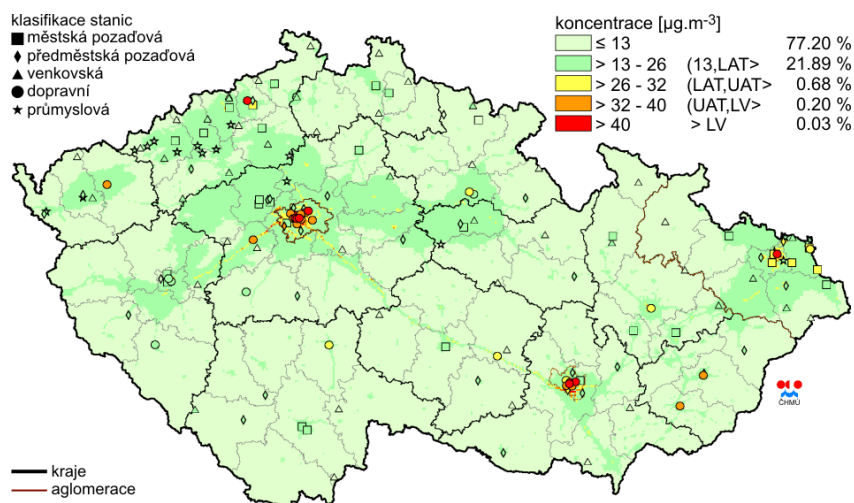
V roce 2010 byly koncentrace benzo(a)pyrenu sledovány pouze na 33 lokalitách v celé ČR, z toho na 23 lokalitách roční průměrné koncentrace překročily cílový imisní limit (1 ng.m⁻³). Nejvyšší roční průměrná koncentrace byla naměřena v Ostravě-Radvanicích (7,2 ng.m⁻³), kde byla hodnota cílového

imisního limitu překročena více než 7krát. Je třeba mít na zřeteli, že odhad polí ročních průměrných koncentrací benzo(a)pyrenu je zatížen, ve srovnání s ostatními mapovanými látkami, největšími nejistotami, plynoucími z nedostatečné hustoty měření.

Oxidy dusíku

Hlavním zdrojem emisí oxidu dusíku v ČR představují silniční doprava a spalovací procesy ve stacionárních zdrojích. Při sledování a hodnocení kvality venkovního ovzduší se pod termínem oxidu dusíku NO_x rozumí směs oxidu dusnatého NO a oxidu dusičitého NO_2 . Pozornost je věnována zejména NO_2 z důvodu jeho negativního vlivu na lidské zdraví. Expozice zvýšeným koncentracím NO_2 ovlivňuje plicní funkce a způsobuje snížení imunity. V ČR je imisní limit pro ochranu zdraví lidí (vyjádřených jako NO_2) pro hodinový průměr stanoven na $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (tato hodnota nesmí být přitom překročena více než 18x za kalendářní rok) a pro celoroční průměr na $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Imisní limit pro ochranu ekosystémů a vegetace je stanoven pro NO_x pro celoroční průměr na $30 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Obrázek 18: Pole roční průměrné koncentrace NO_2 v roce 2010

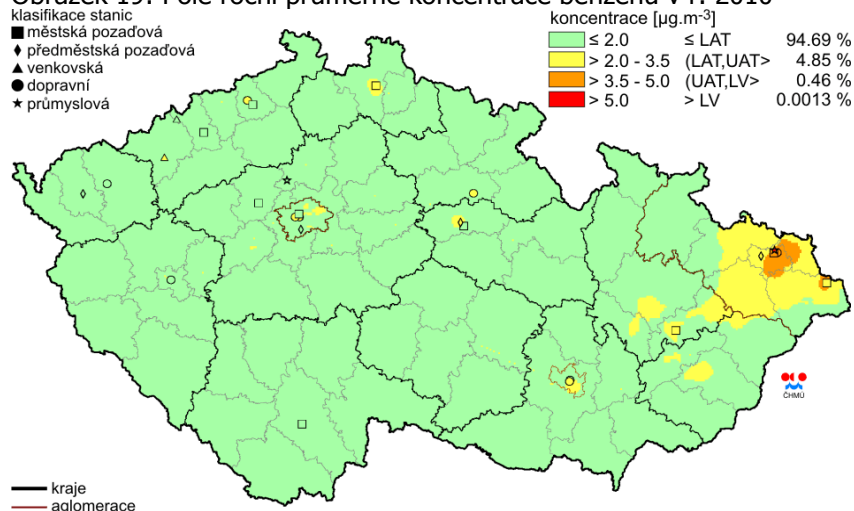
Zdroj: ČHMÚ: ZNEČIŠTĚNÍ OVZDUŠÍ NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY V ROCE 2010

K překročení ročního imisního limitu oxidu dusičitého pro zdraví lidí dochází v rámci ČR pouze na omezeném počtu stanic, a to na dopravně exponovaných lokalitách aglomerací a velkých měst. K překročení imisního limitu došlo v rámci Moravskoslezského kraje v roce 2010 pouze na jedné lokalitě, kterou je Ostrava-Českobratrská (hot spot stanice). Naproti tomu imisní limit pro krátkodobou imisní koncentraci oxidu dusičitého nebyl v roce 2010 v zájmovém území překročen na žádné měřicí lokalitě. Všechna měřicí místa v ČR s vyššími hodnotami oxidu dusičitého jsou výrazně ovlivněná dopravou. Lze předpokládat, že k překročení imisních limitů může docházet i na dalších dopravně exponovaných lokalitách, kde není prováděno měření.

Benzen

Hlavním zdrojem benzenu v ČR představují silniční doprava a spalovací procesy ve stacionárních zdrojích. Benzen obsažený ve výfukových plynech je především nespálený benzen z paliva. Mezi nejvýznamnější škodlivé efekty expozice benzenu patří poškození krevtvorby a dále jeho karcinogenní účinky. V ČR je imisní limit pro benzen pro celoroční průměr stanoven na $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Obrázek 19: Pole roční průměrné koncentrace benzenu v r. 2010

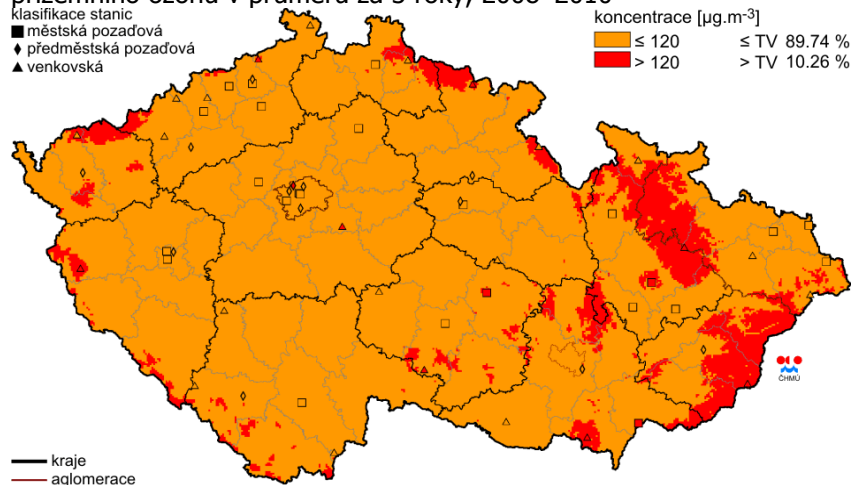
Zdroj: ČHMÚ: ZNEČIŠTĚNÍ OVZDUŠÍ NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY V ROCE 2010

Z hlediska imisí benzenu v zájmovém území, lze konstatovat, že imisní limit byl v roce 2010 překročen na lokalitě ČHMÚ Ostrava-Přívoz, kde nejvyšší roční průměrná koncentrace činila $6,7 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ (v roce 2009 - $5,7 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$, v roce 2008 - $6,7 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$, v roce 2007 - $8 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$). Na dalších lokalitách v Ostravě byla hodnota benzenu zvýšená, nicméně imisní limit překročen nebyl. Vyšší koncentrace souvisejí v této oblasti s průmyslovou činností, především pak s výrobou koksu a anilínu. Na ostatním území určeném pro realizaci projektu imisní limit benzenu překročen nebyl.

Troposférický ozón

Z hlediska troposférického ozonu lze konstatovat, že troposférický ozon je sekundární znečišťující látkou v ovzduší, která nemá vlastní významný emisní zdroj. Vzniká za účinku slunečního záření komplikovanou soustavou fotochemických reakcí zejména mezi oxidy dusíku, těkavými organickými látkami (zejména uhlovodíky) a dalšími složkami atmosféry. Zdrojem výše uvedených polutantů je zejména automobilová doprava. Ozon je velmi účinným oxidantem. Poškozuje převážně dýchací soustavu, způsobuje podráždění, morfologické, biochemické a funkční změny a snižuje obranyschopnost organismu. Je prokazatelně toxický i pro vegetaci. V ČR je cílový imisní limit pro ochranu zdraví lidí pro maximální denní 8h klouzavý průměr stanoven na $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$, dlouhodobý imisní cíl AOT40 pro ochranu ekosystémů je stanoven na $6000 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}\cdot\text{h}$.

Obrázek 20: Pole 26. nejvyššího maximálního denního 8hod. klouzavého průměru koncentrace přízemního ozonu v průměru za 3 roky, 2008–2010

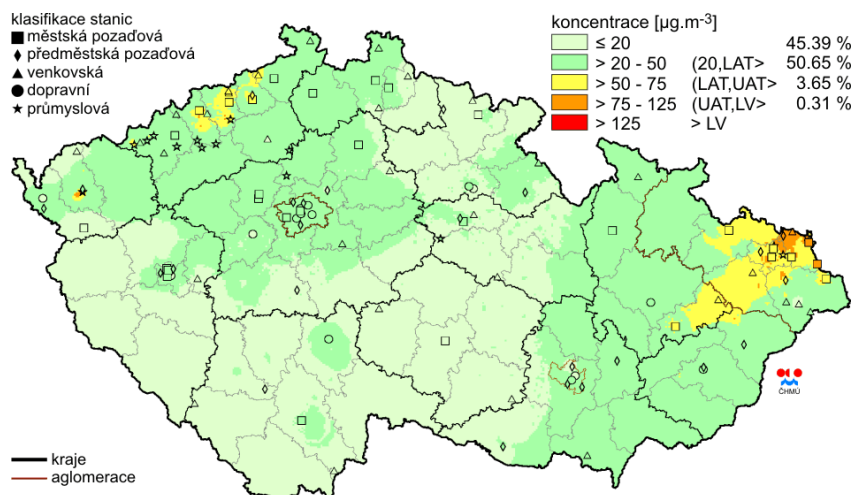
Zdroj: ČHMÚ: ZNEČIŠTĚNÍ OVZDUŠÍ NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY V ROCE 2010

Z hlediska imisí troposférického ozónu v zájmovém území, lze konstatovat, že na části zájmového území dochází k překračování stanoveného cílového imisního limitu pro troposférický ozón pro ochranu zdraví lidí. Koncentrace troposférického ozónu souvisí zejména s intenzitou slunečního záření a koncentrací prekurzorů ozónu v ovzduší. Nejméně zatížené jsou dopravní lokality ve městech, kde je ozon odbouráván chemickou reakcí s NO. Lze předpokládat, že koncentrace ozónu se nacházejí pod cílovým imisním limitem i v dalších dopravně zatíženějších městech, kde však z důvodu absence měření nelze pomocí stávající metodiky konstrukce map toto pravděpodobné snížení dokumentovat. Z hlediska cílového imisního limitu pro troposférický ozon (AOT40) pro ochranu ekosystémů a vegetace dochází v zájmovém území na většině velkoplošných chráněných území přírody k jeho překračování.

Oxid siřičitý

Hlavní zdroj emisí oxidu siřičitého v ČR představuje spalováním fosilních paliv, převážně uhlí a těžkých olejů, a tavení rud s obsahem síry. Oxid siřičitý má dráždivé účinky, při vysokých koncentracích může způsobit zhoršení plicních funkcí a změnu plicní kapacity. V ČR je imisní limit pro oxid siřičitý pro ochranu zdraví lidí pro hodinový průměr stanoven na $350 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (tato hodnota nesmí být přitom překročena více než 24x za kalendářní rok) a pro 24 hodinový průměr na $125 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (tato hodnota nesmí být přitom překročena více než 3x za kalendářní rok). Imisní limit pro ochranu ekosystémů a vegetace pro oxid siřičitý jako roční průměr a zimní období je stanoven na $30 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Obrázek 21: Pole 4. nejvyšší 24hod. koncentrace oxidu siřičitého v roce 2010

Zdroj: ČHMÚ: ZNEČIŠTĚNÍ OVZDUŠÍ NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY V ROCE 2010

Z hlediska imisních limitů pro ochranu zdraví lidí nebyla v roce 2010 v Moravskoslezském kraji překročena hodnota imisního limitu pro průměrnou hodinovou koncentraci oxidu siřičitého ani pro 24hodinovou koncentraci oxidu siřičitého. Na lokalitě Karviná byla v lednu 2010 jednou překročena hodnota pro 24hodinový limit ($125 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$), nicméně k překročení imisního limitu je třeba, aby byla alespoň třikrát za rok naměřena 24hodinová koncentrace vyšší než $125 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$. Podobně v případě hodinových koncentrací došlo k překročení hodnoty pro imisní limit ($350 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$) v povoleném počtu (jednou), a to k jednomu překročení na lokalitě Frýdek-Místek. Maximální počet překročení je 24. Z hlediska ochrany ekosystémů a vegetace nedošlo rovněž v zájmovém území určeném k realizaci projektu k překročení imisního limitu pro roční průměrnou koncentraci.

Oxid uhelnatý

Hlavní zdroj emisí oxidu uhelnatého v ČR představuje nedokonalé spalováním fosilních paliv, převážně doprava a stacionární zdroje, zejména domácí topeniště. V ČR je imisní limit pro oxid uhelnatý pro maximální denní 8h klouzavý průměr stanoven na $10000 \mu\text{g}/\text{m}^3$. V roce 2010 nebyl imisní limit pro oxid uhelnatý v zájmovém území překročen na žádné ze sledovaných lokalit. Celkově lze konstatovat, že s plněním imisního limitu pro oxid uhelnatý nejsou v zájmovém území pro realizaci projektu dlouhodobě žádné problémy. Nejvyšší denní osmihodinový průměr byl naměřen, stejně jako v předchozích dvou letech, na lokalitě Ostrava-Českokobratrská hot spot ($5\,544,9 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$).

Těžké kovy - olovo

Hlavní zdroj emisí olova v ČR představují vysokoteplotní procesy, především spalování fosilních paliv, výroba železa a oceli a metalurgie neželezných kovů. Při dlouhodobé expozici lidského organismu se projevují účinky na biosyntézu hemu (nebílkovinná složka krevního hemoglobinu), nervový systém a krevní tlak. V ČR je imisní limit pro olovo pro celoroční průměr stanoven na $0,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$. V roce 2010 nebyl imisní limit pro olovo v zájmovém území překročen na žádné ze sledovaných lokalit. Nejvyšší roční průměr byl zaznamenán na lokalitě Ostrava-Přívoz ($34,2 \text{ ng}\cdot\text{m}^{-3}$). Celkově lze konstatovat, že s plněním imisního limitu pro olovo nejsou v zájmovém území pro realizaci projektu dlouhodobě žádné problémy.

Těžké kovy – kadmium

Hlavní zdroj emisí kadmia v ČR představují vysokoteplotní procesy, především spalování fosilních paliv, výroba železa a oceli a metalurgie neželezných kovů. Dlouhodobá expozice kadmia ovlivňuje funkci ledvin. V ČR je cílový imisní limit pro kadmium pro celoroční průměr stanoven na $0,005 \mu\text{g}/\text{m}^3$. V roce 2010 nebyl cílový imisní limit pro kadmium v Moravskoslezském kraji překročen na žádné ze sledovaných lokalit. Celkově lze konstatovat, že s plněním cílového imisního limitu pro kadmium nejsou v zájmovém území pro realizaci projektu dlouhodobě žádné problémy.

Těžké kovy – Arsen

Hlavní zdroj emisí arsenu v ČR představují spalovací procesy, výroba železa a oceli a metalurgie neželezných kovů. Anorganický arsen může vyvolat akutní, subakutní nebo chronické účinky, které mohou být lokální nebo zasáhnout organismus celkově. Kritickým účinkem vdechování arsenu je rakovina plic. V ČR je cílový imisní limit pro arsen pro celoroční průměr stanoven na $0,006 \mu\text{g}/\text{m}^3$. V roce 2010 nebyl cílový imisní limit pro arsen v Moravskoslezském kraji překročen na žádné lokalitě.

Těžké kovy – nikl

Hlavní zdroj emisí niklu v ČR představují spalování těžkých topných olejů, spalování odpadu, výroba železa a oceli a metalurgie neželezných kovů. Ze zdravotního hlediska způsobuje alergické kožní reakce a je hodnocen jako karcinogenní látka pro člověka. V ČR je cílový imisní limit pro nikl pro celoroční průměr stanoven na $0,020 \mu\text{g}/\text{m}^3$. V roce 2010 nebyl cílový imisní limit pro nikl v Moravskoslezském kraji překročen na žádné ze sledovaných lokalit. Celkově lze konstatovat, že s plněním cílového imisního limitu pro nikl nejsou v zájmovém území pro realizaci projektu dlouhodobě žádné problémy.

Hluk

Narůstající intenzita dopravy se neprojevuje jen ve znečištění ovzduší (primární emise ze spalování paliv a sekundární znečištění prachem), ale též ve vzrůstající hlukové zátěži. Lze sledovat dlouhodobý setrvalý trend nárůstu množství přepravených osob a nákladu, přičemž množství osob a zboží, přepraveného po silnici, převyšuje až 4x objem přepravy po železnici.

Vedle vrůstající intenzity dopravy jsou též jednou z příčin nárůstu hluku z dopravy nedostatky v dopravní infrastruktuře, zejména nevyhovující kvalita a kapacita komunikací a absence obchvatů měst a obcí. Hluk z průmyslové činnosti je ve srovnání s hlukem z dopravy méně významný.

Odpady

Odpadové hospodářství lze charakterizovat velkým množstvím průmyslových odpadů, odpadů z obalů a komunálního odpadu. Z důvodu vysoké hustoty zalidnění a průmyslovému charakteru regionu se MSK v produkci odpadů řadí na 2. místo v ČR, přesto, že se v posledních letech celková produkce odpadů na obyvatele v MSK snižuje. Produkce odpadů v MSK (t), je následující:

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
celková produkce odpadů	6 586 800	5 284 916	5 797 652	4 315 150	5 169 805	4 463 700
ostatní odpad	6 141 300	4 944 318	5 479 004	4 008 129	4 816 853	4 118 892
nebezpečný odpad	445 500	340 598	318 648	307 021	352 952	444 808

Struktura produkce průmyslových odpadů vychází ze struktury průmyslové výroby. Významná část produkce odpadů připadá na anorganické odpady z tepelných procesů a z koksochemie. Certifikované vedlejší energetické produkty, využívané zejména pro asanace a rekultivace, formálně snižují celkový objem průmyslových odpadů.

Celková produkce komunálních odpadů v MSK (t) je následující:

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
t/rok	633 000	493 966	460 798	440 588	530 405	583 259

V kraji převládá skládkování komunálního odpadu (84% v roce 2008), přičemž podíl skládkovaného odpadu dále stoupá na úkor energeticky využitého komunálního odpadu (cca 0,02%).

Kromě skládek jsou na území MSK provozována zařízení k využívání nebo odstraňování odpadů (spalovna nebezpečných odpadů, zařízení pro sběr, výkup a využívání autovraků, dotřídňovací linky).

Staré ekologické zátěže

V MSK se jedná především o lokality spojené s chemickým a hutnickým průmyslem a uzavřené a technicky nevyhovující skládky odpadů. V MSK je evidováno celkem 673 takovýchto starých ekologických zátěží (tj. 7,5 % ze všech krajů ČR). Odstraňování starých ekologických zátěží v posledních letech probíhalo nebo dosud probíhá především v lokalitách Laguny Ostramo (DIAMO s. p.), Ostrava - Koksovna Šverma (OKD a. s.), Koksovna Karolina (OKD, a. s.), v lokalitách ArcelorMittal Ostrava a.s., TRINECKÉ ŽELEZÁRNY a. s., dále v OKD Bastro, Bruntál (ALFA Plastik a. s.), Opava Komárov (IVAX CR a. s.), Frenštát pod Radhoštěm (Siemens Elektromotory, s. r. o.), v lokalitách energetických podniků, čerpacích stanic pohonných hmot a v dalších. Specifikem regionu jsou též zátěže spojené s důlní činností, vyžadující zabezpečení z hlediska jejich vlivu na povrch a zamezení nekontrolovatelného výstupu důlních plynů.

Voda a vodní hospodářství

Jakost povrchových vod se dlouhodobě zlepšuje, avšak i přes dosažené zlepšení kvality vod oproti počátku 90. let nelze považovat současný stav za zcela vyhovující, problematické jsou hlavně úseky vodních toků s menší vodností a vysokou kumulací zdrojů znečištění.

Na znečištění povrchových vod se nejvíce podílí komunální odpadní vody, a to jak vzhledem k jejich množství, tak k hodnotám jejich organického znečištění (dusík, fosfor). Na kanalizaci s koncovou ČOV bylo v roce 2010 napojeno 80,8% obyvatel MSK, což je pod průměrem ČR. Zdůvodnění lze nalézt mj. v charakteru zástavby – rozptýlená zástavba, která komplikuje napojení obyvatel na kanalizaci. Převážná část obcí nad 2 000 ekvivalentních obyvatel (EO) však má vybudovanou veřejnou kanalizaci. Všechny obce nad 10 000 EO mají vybudovanou kanalizaci ukončenou na mechanicko-biologické ČOV. Čištění odpadních vod v průmyslových podnicích MSK je zajištěno na úrovni legislativou požadovaných hodnot.

Na území MSK leží chráněné oblasti přírodní akumulace vod Beskydy a Jeseníky. Úroveň pitné vody z veřejné vodovodní sítě trvale vyhovuje všem ukazatelům normy pro pitnou vodu ČSN 75 7111, přičemž na veřejnou vodovodní síť je napojen cca 95 % obyvatel MSK (se spotřebou pitné 98,3 l na obyv. za den v roce 2009).

Příroda a krajina

V MSK převládá kulturní krajina ovlivněná intenzivní antropogenní činností. Avšak na 17 % rozlohy MSK se nachází velkoplošná zvláště chráněná území – celé území CHKO Poodří a části CHKO Beskydy a CHKO Jeseníky, která jsou dále doplněna množstvím maloplošných zvláště chráněných území. Na území MSK se dále nachází 51 evropsky významných lokalit a čtyři ptačí oblasti (Beskydy, Jeseníky, Poodří a Heřmanský stav – Poolší), které náleží k soustavě NATURA 2000. Další intenzifikace zemědělské a průmyslové výroby tyto ekosystémy ohrožuje.

Půda a lesy

V MSK lze v předchozích letech sledovat meziroční pokles jak výměry zemědělské půdy (v roce 2010 meziročně o 551 ha), tak i podílu jejího zornění (v současnosti 32% rozlohy kraje). Důvodem je využívání půdy pro realizaci průmyslových a obchodních komplexů, logistických a dopravních staveb a bytové výstavby. Narůstá též výměra trvalých travních porostů (meziroční nárůst o 55 ha) a lesní půdy (meziroční nárůst o 134 ha). Lesnatost MSK byla v roce 2009 na úrovni 34,5% rozlohy kraje.

4. Stávající problémy životního prostředí v dotčeném území

Ovzduší (klíčový problém životního prostředí MSK, podrobněji viz kap. C.3. tohoto oznámení, část Ovzduší)

- znečištění ovzduší z energetických a průmyslových stacionárních zdrojů způsobené vysokou koncentrací energetických a průmyslových zdrojů znečišťování ovzduší;
- znečištění ovzduší v důsledku spalování nekvalitních paliv v lokálních topeništích a jejich nízké technické úrovni i mimo průmyslové jádro oblasti;
- emise z dopravy v okolí komunikací v důsledku zvyšující intenzity dopravy a nedostatků v dopravní infrastruktuře (nízká kapacita, absence obchvatů);
- znečišťování ovzduší v přilehlých částech Polska;

Hluk

- hluk z automobilové dopravy v okolí komunikací, zatížených intenzivní automobilovou dopravou, zejména v intravilánech měst a obcí a podél zatížených komunikací;

Odpadové hospodářství

- rekultivace a zabezpečení uzavřených a uzavíraných skládek odpadů;
- nedostatečná kapacita zařízení pro využívání biologicky rozložitelných odpadů;
- neexistence komplexního zařízení na energetické využití odpadů;
- rizika snižování ekonomické výhodnosti zpracování vytríděného odpadu;

Horninové prostředí, staré ekologické zátěže

- sanace starých ekologických zátěží, které by potenciálně mohly kontaminovat zdroje pitné vody sloužící pro hromadné zásobování obyvatel;
- potenciální riziko znečištění ovzduší v průběhu sanace zátěží;
- realizace zabezpečení starých likvidovaných důlních děl z hlediska jejich vlivu na povrch a zamezení nekontrolovatelného výstupu důlních plynů;
- devastace poddolovaných území, nedostatečné odstraňování a náprava škod;
- staré ekologické zátěže v lokalitách bývalých i dosud provozovaných průmyslových zařízení;

Voda

- stav znečištění vodních toků;
- nedostatečně rozvinutý systém kanalizačních sítí a ČOV;

Příroda a krajina

- velkoplošné terénní úpravy v důsledku výstavby obchodních a logistických středisek, průmyslových zón, průmyslových staveb na zelené louce a liniových staveb;
- tlak na výstavbu další infrastruktury v území s vyšším statutem ochrany;
- narušování krajinného rázu stožárovými stavbami (např. větrné elektrárny);
- narušený vodní režim, snížená retenční schopnost krajiny;
- šíření nepůvodních druhů rostlin a živočichů;
- zajištění ochrany území zařazených do soustavy Natura 2000;

Půda

- existence neobhospodařovaných pozemků s následnou ruderalizací krajiny a snižováním estetiky krajinného rázu;
- pokračující úbytek zemědělské půdy;

D. PŘEDPOKLÁDANÉ VLIVY KONCEPCE NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VEŘEJNÉ ZDRAVÍ VE VYMEZENÉM DOTČENÉM ÚZEMÍ

Cílem této kapitoly je identifikovat ty oblasti životního prostředí, které mohou být realizací navržených opatření ke snížení emisí a zlepšení kvality ovzduší koncepce ovlivněny.

Z důvodu aplikace PZKO v nejrůznějších oblastech veřejné správy na krajské i místní úrovni a rozsáhlosti řešeného území - celá Aglomerace Moravskoslezský kraj, je většina opatření navržených v rámci aktualizace PZKO obecného charakteru bez konkrétního územního průmětu (výjimkou jsou některá konkrétní plánovaná opatření na úrovni Aglomerace Moravskoslezský kraj a opatření navržená provozovateli nejvýznamnějších energetických a průmyslových zdrojů). Dopady jednotlivých navržených opatření na životní prostředí a veřejné zdraví nelze bez znalosti technického provedení konkrétních záměrů realizovaných na základě aktualizované koncepce objektivně hodnotit, přesto lze vzhledem k zaměření koncepce – ochrana ovzduší, konstatovat následující:

Potenciální vliv na ZPF, PUPFL, lesní porosty, dřeviny rostoucí mimo les

Realizace veškerých opatření v kap. H. aktualizace PZKO by nemělo mít, vzhledem k charakteru koncepce, vliv na půdu kategorie ZPF, PUPFL, lesní porosty i dřeviny rostoucí mimo les.

Potenciální vliv na zvláště chráněná území

Realizace veškerých opatření v kap. H. aktualizace PZKO by nemělo mít, vzhledem k charakteru koncepce, vliv na zvláště chráněná území MSK.

Potenciální vliv na faunu a flóru, ekosystémy, ÚSES, VKP, památné stromy

Realizace veškerých opatření v kap. H. aktualizace PZKO by nemělo mít, vzhledem k charakteru koncepce, vliv na faunu a flóru, ekosystémy, ÚSES, VKP a památné stromy v MSK.

Potenciální vliv na soustavu NATURA 2000

Dle stanoviska Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, Správy CHKO Jeseníky, správy CHKO Beskydy a správy CHKO Poodří ve smyslu § 45i zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, v platném znění lze vyloučit významný vliv posuzované koncepce na evropsky významné lokality uvedené v národním seznamu evropsky významných lokalit (nařízení vlády č. 132/2005 Sb., kterým se stanoví národní seznam evropsky významných lokalit) nebo vyhlášené ptačí oblasti ve smyslu zákona o ochraně přírody a krajiny. Stanoviska orgánů ochrany přírody ve smyslu § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění jsou součástí přílohy tohoto oznámení koncepce.

Potenciální vliv na vody

Realizace veškerých opatření v kap. H. aktualizace PZKO by nemělo mít, vzhledem k charakteru koncepce, vliv na vody zájmového území.

Potenciální vliv na veřejné zdraví

Opatření v kap. H. aktualizace PZKO budou realizovaná za účelem zlepšení kvality ovzduší v MSK, negativní vliv na veřejné zdraví proto není očekáván.

Potenciální vliv na ovzduší

V rámci aktualizace PZKO bylo provedeno přibližné hodnocení účinnosti vybraných navržených opatření na kvalitu ovzduší (viz kap. H.2. aktualizace PZKO). Odhad účinnosti navrhovaných opatření je zpracován formou tabulek reflektujících požadavky uvedené ve formuláři 7- příloha B, který byl součástí tabulky k notifikaci dle článku 22 Směrnice 2008/50/ES. Je rozlišován dopad regionální, dopad na městské pozadí a místní dopad s uvedením odhadu poklesu imisních koncentrací v $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ včetně

komentáře k provedenímu odhadu dopadu na kvalitu ovzduší. Předmětné tabulky jsou součástí návrhu aktualizace PZKO, který je předkládán současně s tímto oznámením (viz příloha č. 1 tohoto oznámení), nejsou zde proto uváděny.

Opatření navržená v aktualizaci PZKO budou následně zapracována do konkrétních projektů a záměrů. Vlivy navržených opatření na životní prostředí a veřejné zdraví tak budou podrobně posouzeny v rámci projednávání konkrétních projektů a záměrů v řízeních podle zvláštních předpisů, zejména dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů.

E. DOPLŇUJÍCÍ ÚDAJE

1. Výčet možných vlivů koncepce přesahujících hranice České republiky

Posuzovaná koncepce nebude mít žádné nepříznivé vlivy přesahující státní hranice ČR, naopak v případě snížení emisí v MSK lze očekávat rovněž snížení transmise znečišťujících látek do přilehlých částí Polska a Slovenska.

2. Mapová dokumentace a jiná dokumentace týkající se údajů v oznámení koncepce

Předkládané oznámení koncepce je zpracováno na základě návrhu aktualizace PZKO, který je přílohou tohoto oznámení (viz příloha č. 1 tohoto oznámení). Základní charakteristiky stavu ovzduší v dotčeném území, uvedené v kap. C.3. tohoto oznámení, jsou převzaty právě z návrhu aktualizace PZKO. Charakteristiky ostatních složek životního prostředí v kap. C jsou převzaty z publikací, periodik, zpráv a jiných dokumentů a informačních materiálů publikovaných ČHMÚ, CENIA, MŽP, MSK aj. Seznam relevantních dokumentů a dalších zdrojů informací z nichž aktualizace PZKO i toto oznámení koncepce vychází je uveden v kap. I. aktualizace PZKO (viz příloha č. 1 tohoto oznámení).

3. Další podstatné informace předkladatele o možných vlivech na životní prostředí a veřejné zdraví

Základní informace o potenciálních vlivech koncepce na životní prostředí, které byly známy v době zpracování oznámení, jsou uvedeny v předcházejících kapitolách.

4. Stanoviska orgánů ochrany přírody, pokud je vyžadováno podle § 45i odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., ve znění zákona č. 218/2004 Sb.

Dle stanoviska Krajského úřadu Moravskoslezského kraje odboru životního prostředí a zemědělství, Správy CHKO Jeseníky, Správy CHKO Beskydy a Správy CHKO Poodří ve smyslu § 45i zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, v platném znění lze vyloučit významný vliv posuzované koncepce na evropsky významné lokality uvedené v národním seznamu evropsky významných lokalit (nařízení vlády č. 132/2005 Sb., kterým se stanoví národní seznam evropsky významných lokalit) nebo vyhlášené ptačí oblasti ve smyslu zákona o ochraně přírody a krajiny. Jednotlivá stanoviska jsou součástí přílohy tohoto oznámení koncepce.

F. PŘÍLOHY

Příloha č. 1 – návrh koncepce: Aktualizace Krajského integrovaného programu ke zlepšení kvality ovzduší Moravskoslezského kraje

Příloha č. 2 – Stanoviska Správy CHKO Beskydy, Správy CHKO Jeseníky, Správy CHKO Poodří a Krajského úřadu Moravskoslezského kraje podle § 45i odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů

Příloha č. 3 - Metodický pokyn Odboru ochrany ovzduší MŽP pro zpracování aktualizace programů ke zlepšení kvality ovzduší v roce 2012

Datum zpracování oznámení koncepce:

21. 6. 2012

Na zpracování oznámení koncepce se podíleli:

Ing. Tomáš Kotyza, vedoucí odboru životního prostředí a zemědělství;

Ing. Marek Brušík, vedoucí oddělení ochrany ovzduší a integrované prevence;

Ing. Michal Chlapek, referent pro ochranu ovzduší;

Adresa: Krajský úřad Moravskoslezského kraje
Odbor životního prostředí a zemědělství
28. října 117
702 18 Ostrava

tel.: 595 622 222

elektronická podatelna: posta@kr-moravskoslezsky.cz

Podpis oprávněného zástupce předkladatele

Ing. Tomáš Kotyza v.r.
vedoucí odboru
životního prostředí a zemědělství

**Příloha č. 1 – návrh koncepce: Aktualizace Krajského
integrovaného programu ke zlepšení kvality ovzduší
Moravskoslezského kraje**

Přiloženo samostatně

**Příloha č. 2 – Stanoviska Správy CHKO Beskydy, Správy CHKO
Jeseníky, Správy CHKO Poodří a Krajského úřadu
Moravskoslezského kraje podle § 45i odst. 1 zákona
č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších
předpisů**

Nádražní 36
756 61 Rožnov p. Radhoštěm
tel.: 571 654 293
fax: 571 657 407
ID DS: vvedyiy
e-mail: beskydy@nature.cz
www.beskydy.nature.cz

Krajský úřad MSK

Odbor ŽP a Z
28.října 117
Ostrava 702 18

Prostřednictvím DS

NAŠE ČÍSLO JEDNACÍ 2051/BE/2012

VYŘIZUJE J. MÜLLER

ROŽNOVĚ P.RADH. 18. ČERVNA 2012

Věc: Posouzení vlivu na evropsky významné lokality a ptačí oblasti

Správa Chráněné krajinné oblasti Beskydy jako orgán ochrany přírody, příslušný podle ust. § 78 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon), po posouzení koncepce:

„Aktualizace vybraných kapitol stávající koncepce – Krajský integrovaný program ke zlepšení kvality ovzduší Moravskoslezského kraje“

žadatele: Krajský úřad MSK, Odbor ŽOP a Z, 28.října 117, Ostrava 702 18 IČO: 70890692
doručeného dne 18.5. 2012 vydává v souladu s § 45i odst.1 zákona toto:

STANOVISKO

uvedená koncepce **nemůže mít významný vliv** na příznivý stav předmětu ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality ani ptačí oblasti

ODŮVODNĚNÍ

Správa Chráněné krajinné oblasti Beskydy obdržela dne 18.5.2012 žádost Krajského úřadu MSK o vydání stanoviska dle § 45i zákona, zda uvedený záměr může mít samostatně nebo ve spojení s jinými záměry významný vliv na evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti. Koncepce řeší aktualizaci stávajícího Krajského integrovaného programu ke zlepšení kvality ovzduší Moravskoslezského kraje, konkrétně aktualizaci kapitol G, H a I.

Při hodnocení projektu Správa přihlédla zejména k rozsahu změn koncepce, potenciální negativní změně dosavadního využití území s ohledem na předměty ochrany EVL a PO. Dále posuzovala dobu trvání a vliv realizace koncepce na předměty ochrany. Z výše uvedených důvodů Správa může významný vliv na příznivý stav předmětu ochrany nebo celistvost EVL či PO vyloučit.

Podle ust. § 90 odst. 1 zákona se na vydání tohoto stanoviska nevztahují obecné předpisy o správním řízení.

Toto stanovisko nenahrazuje vyjádření orgánu ochrany přírody dle dalších ustanovení zákona, které mohou být daným záměrem dotčeny (např. § 12 ochrana krajinného rázu, § 44 souhlas k některým činnostem ve zvláště chráněných územích, § 49,50 ochrana biotopu zvláště chráněných rostlin a živočichů apod.).

„otisk úředního razítka“

Mgr. František Jaskula

VEDOUcí SPRÁVY

Šumperská 93
790 01 Jeseník
tel.: 584 458 659
fax: 584 458 646
ID DS: 9tttyj9
e-mail: jeseniky@nature.cz
www.jeseniky.nature.cz

Krajský úřad
Moravskoslezský kraj
Odbor životního prostředí a zemědělství
Ing. Michal Chlapek
28. října 117
702 18 Ostrava

NAŠE ČÍSLO JEDNACÍ 879/JS/12

VYŘIZUJE SCHMIDTOVÁ

JESENÍK 4. ČERVNA 2012

Stanovisko podle § 45i odst. 1 a § 45h zákona č. 114/1992Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění pozdějších předpisů

Krajský integrovaný program ke zlepšení kvality ovzduší Moravskoslezského kraje – Aktualizace koncepce vydané nařízením Moravskoslezského kraje č. 1/09 ze dne 4.3.2009

Správa Chráněné krajinné oblasti Jeseníky jako orgán ochrany přírody příslušný podle ustanovení § 78 odst. 1 zákona č. 114/1992Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), na základě posouzení shora uvedené koncepce ve vztahu k území, v němž má být realizována, a stavu ochrany tohoto území vydává v souladu s ustanovením § 45i odst. 1 a § 45h zákona toto stanovisko:

Aktualizace shora uvedené koncepce nebude mít významný vliv na příznivý stav předmětů ochrany nebo na celistvost evropsky významných lokalit v CHKO Jeseníky a Ptačí oblasti Jeseníky.

Odůvodnění:

Dne 18. 5. 2012 byla na Správu CHKO Jeseníky doručena žádost Odboru ŽP a zemědělství Krajského úřadu Moravskoslezského kraje o vydání stanoviska dle ustanovení § 45i odst. 1 a § 45h zákona, zda uvedená koncepce může nebo nemůže mít významný vliv na příznivý stav předmětů ochrany nebo na celistvost evropsky významných lokalit (EVL) v CHKO Jeseníky a Ptačí oblasti Jeseníky.

K posouzení byl předložen materiál - Aktualizace Krajského integrovaného programu ke zlepšení kvality ovzduší Moravskoslezského kraje.

Aktualizovány budou tyto kapitoly:

- kap. G – Podrobnosti o opatřeních ke zlepšení kvality ovzduší přijatých před zpracováním aktualizace programu,
- kap. H – Podrobnosti o nových opatřeních ke zlepšení kvality ovzduší,
- kap. I - Seznam relevantních dokumentů a dalších zdrojů informací.

Klíčovou kapitolou je kapitola H, v níž jsou navržena opatření ke snížení emisí a zlepšení kvality ovzduší.

Charakter navrhované aktualizace je takový, že nemůže ohrozit nebo poškodit žádnou EVL na území CHKO Jeseníky ani Ptačí oblast Jeseníky.
Z tohoto důvodu Správa CHKO Jeseníky vyloučila významný vliv na příznivý stav předmětů ochrany nebo celistvost EVL či Ptačí oblasti Jeseníky.

Ing. Michaela Pruknerová

VEDOUcí SPRÁVY

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
Správa CHKO Jeseníky
Šumperská 93
790 01 Jeseník
-5-

ul. 2. května 1
742 13 Studénka
tel.: 556 455 055
fax: 556 455 058
e-mail: poodri@nature.cz
www.poodri.nature.cz

Krajský úřad
Moravskoslezský kraj
Odbor životního prostředí a zemědělství
28. října 117
702 18 Ostrava

NAŠE ČÍSLO JEDNACÍ 903/PO/2012/AOPK

VYŘIZUJE Mgr. Kletenský

VE STUDÉNCI: 12. 6. 2012

Věc: Stanovisko dle § 45 i odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., nevylučující významný vliv na lokality soustavy Natura 2000:

Správa Chráněné krajinné oblasti Poodří, jako orgán ochrany přírody, příslušný podle ust. § 78 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), po posouzení koncepce: **„Aktualizace Krajského integrovaného programu ke zlepšení kvality ovzduší Moravskoslezského kraje“** žadatele: Krajský úřad Moravskoslezského kraje, Odbor životního prostředí a zemědělství, IČ: 70890692, sídlem 28. října 117, 702 18 Ostrava a doručené dne 18. 5. 2012 vydává v souladu s § 45i odst. 1 zákona následující

STANOVISKO

Uvedený záměr **může mít významný vliv** na příznivý stav předmětu ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti soustavy NATURA 2000.

ODŮVODNĚNÍ

Správa Chráněné krajinné oblasti Poodří obdržela dne 18. 5. 2012 žádost o vydání stanoviska dle § 45i zákona, zda koncepce: **„Aktualizace Krajského integrovaného programu ke zlepšení kvality ovzduší Moravskoslezského kraje“** může mít samostatně nebo ve spojení s jinými významný vliv na příznivý stav předmětu ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti soustavy NATURA 2000.

Aktualizace kapitol PZKO se připravuje v následujícím rozsahu:

- kapitola G: Podrobnosti o opatřeních ke zlepšení kvality ovzduší přijatých před zpracováním aktualizace programu,
- kapitola H: Podrobnosti o nových opatřeních ke zlepšení kvality ovzduší,
- kapitola I: Seznam relevantních dokumentů a dalších zdrojů informací.

Předmětem ochrany v ptačí oblasti Poodří jsou populace bukače velkého (*Botaurus stellaris*), motáka pochopa (*Circus aeruginosus*), ledňáčka říčního (*Alcedo atthis*) a kopřivky

obecné (*Anas strepera*) a jejich biotopy. Předmětem ochrany v evropsky významné lokalitě Poodří jsou následující typy přírodních stanovišť- 3130, 3140, 3150, 6510, 9170, 91E0, 91F0 a druhy-svinutec tenký (*Anisus vorticulus*), kuňka ohnivá (*Bombina bombina*), ohniváček černočárny (*Lycaena dispar*), modrásek bahenní (*Maculinea nausithous*), piskoř pruhovaný (*Misgurnus fossilis*), páchník hnědý (*Osmoderma eremita*), čolek velký (*Triturus cristatus*), velevrub tupý (*Unio crassus*).

Kapitoly obsahují přehled navrhovaných opatření, který je zpracován formou tabulek. K jednotlivým opatřením je uveden velmi obecný popis, který neobsahuje podrobnější charakteristiku opatření, ze kterých by bylo možno přesně určit vliv na evropsky významné lokality a ptačí oblasti soustavy NATURA 2000. U některých opatření (opatření v oblasti dopravy a liniových zdrojů znečišťování ovzduší) jsou sice uvedeny i konkrétní záměry, jejich výčet je ale pouze příkladný.

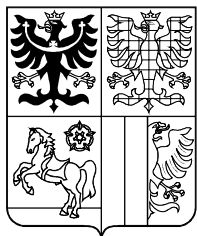
Z těchto důvodů Správa CHKO Poodří nemůže vyloučit vliv na předměty ochrany v Ptačí oblasti Poodří a evropsky významné lokality Poodří.

Podle ust. § 90 odst. 1 zákona se na vydání tohoto stanoviska nevztahují obecné předpisy o správním řízení.

Mgr. Petr Birklen

VEDOUcí SPRÁVY A STŘEDISKA

„otisk úředního razítka“

KRAJSKÝ ÚŘAD
MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ
28. října 117, 702 18 Ostrava

INTERNÍ SDĚLENÍ

Váš dopis zn.:

Ze dne:

Čj:

Sp. zn.:

MSK 71900/2012

ŽPZ/16241/2012/Maď
204 S5

Vyřizuje:

Ing. Božena Maďová

Odbor:

Odbor životního prostředí a zemědělství

Telefon:

595 622 688

Fax:

595 622 396

E-mail:

bozena.madova@kr-moravskoslezsky.cz

Datum:

2012-05-28

Oddělení ochrany ovzduší a integrované
prevence
- zde

„Aktualizace Krajského integrovaného programu ke zlepšení kvality ovzduší MSK 2012“ – stanovisko podle § 45i odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů

Krajský úřad Moravskoslezského kraje, odbor životního prostředí a zemědělství (dále jen „krajský úřad“), příslušný podle § 77a odst. 4 písm. n) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“), dne 16. 5. 2012 obdržel vaši žádost o stanovisko podle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny k aktualizaci Krajského integrovaného programu ke zlepšení kvality ovzduší MSK 2012.

Krajský úřad posouzením předloženého záměru podle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny dospěl k závěru, že nemůže mít samostatně nebo ve spojení s jinými koncepcemi nebo záměry, významný vliv na příznivý stav předmětu ochrany nebo celistvost evropsky významných lokalit stanovené nařízením vlády č. 132/2005 Sb., kterým se stanoví národní seznam evropsky významných lokalit, ve znění pozdějších předpisů, nebo ptačích oblastí.

Odůvodnění:

Vzhledem k charakteru záměru, který je zaměřen na zlepšení kvality ovzduší v Moravskoslezském kraji, nelze předpokládat významný vliv (přímý ani dálkový) na předmět ochrany a celistvost evropsky významných lokalit a ptačích oblastí.

Z úřední činnosti krajskému úřadu taktéž není známa kumulace jiných záměrů, které by mohly tato území významně ovlivnit.

Poučení:

Toto stanovisko nenahrazuje jiná správní opatření a rozhodnutí, která se k posuzovanému záměru vydávají podle zvláštních předpisů.

Ing. Jan Filgas
vedoucí oddělení
ochrany přírody a zemědělství

**Příloha č. 3 - Metodický pokyn Odboru ochrany ovzduší MŽP pro
zpracování aktualizace programů ke zlepšení kvality ovzduší
v roce 2012**

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

ODESÍLATEL:

Ing. Jan Kužel
ředitel
Odbor ochrany ovzduší
Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65
100 10 Praha 10

ADRESÁT:

Rozdělovník

V Praze dne 24. října 2011
Č.j.: 2403/780/11
84914/ENV/11
Vyřizuje: Mgr. Křečková
Telefon: 26712 2409

Vážený pane řediteli, vážený pane vedoucí,

v příloze tohoto dopisu Vám zasílám metodický pokyn ke zpracování aktualizace programů ke zlepšení kvality ovzduší (PZKO) v roce 2012. Jak bylo uvedeno v předchozích dopisech, které byly v souvislosti s touto problematikou odborem ochrany ovzduší připraveny (č.j. 69718/ENV/11, 48608/ENV/11), bude ministerstvo životního prostředí považovat za splnění zákonných povinností vypracování PZKO v rozsahu bodů g), h) a i) přílohy č. 3 zákona č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší. Dále je možné vypracovat PZKO také v plném rozsahu Přílohy č. 3 tohoto zákona. Metodický pokyn komentuje tyto dvě varianty.

Co se týká rozsahu vypracování PZKO dle osnovy v návrhu nového zákona, tak podrobnosti týkající se nových nástrojů, který nový zákon přináší, budou řešeny se zástupci jednotlivých úřadů, které jsou zodpovědné za vypracování programu a které projeví zájem o vypracování PZKO v tomto rozsahu.

Děkuji Vám za spolupráci.

S pozdravem

Příloha: Metodický pokyn pro vypracování PZKO v r. 2012
Vzor formuláře pro vyplnění

Rozdělovník:

Ing. Josef Pavlík

ředitel odboru ochrany prostředí
Magistrát hlavního města Prahy

Ing. Josef Keřka, Ph.D.

vedoucí odboru životního prostředí a zemědělství
KÚ Středočeského kraje

Ing. Karel Černý

vedoucí odboru životního prostředí, zemědělství a lesnictví
KÚ Jihočeského kraje

Mgr. Martin Plíhal

vedoucí odboru životního prostředí
KÚ Plzeňského kraje

Ing. Eliška Vršecká

vedoucí odboru životního prostředí a zemědělství
KÚ Karlovarského kraje

Ing. Taťána Krydlová

vedoucí odboru životního prostředí a zemědělství
KÚ Ústeckého kraje

Ing. Jaroslava Janečková

vedoucí odboru rozvoje venkova, zemědělství a životního prostředí
KÚ Libereckého kraje

RNDr. Miroslav Krejzlík

vedoucí odboru životního prostředí a zemědělství
KÚ Královéhradeckého kraje

Ing. Josef Hejduk

vedoucí odboru životního prostředí a zemědělství
KÚ Pardubického kraje

Ing. Jan Jones

vedoucí odboru životního prostředí
KÚ kraje Vysočina

Ing. Martin Vaněček

vedoucí odboru životního prostředí
Magistrát města Brna

Ing. Bc. Anna Hubáčková

vedoucí odboru životního prostředí a zemědělství
KÚ Jihomoravského kraje

Ing. Josef Veselský

vedoucí odboru životního prostředí a zemědělství
KÚ Olomouckého kraje

RNDr. Alan Urc

vedoucí odboru životního prostředí a zemědělství
KÚ Zlínského kraje

Ing. Tomáš Kotyza

vedoucí odboru životního prostředí a zemědělství
KÚ Moravskoslezského kraje

Metodický pokyn odboru ochrany ovzduší MŽP pro zpracování aktualizace programů ke zlepšení kvality ovzduší v roce 2012

Povinnost zpracovat a přijmout program ke zlepšení kvality ovzduší (dále jen PZKO, program) je upravena zákonem č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů, konkrétně § 7 odst. 6. V souladu s § 7, odst. 7 aktualizují krajské úřady a obecní úřady obcí s počtem obyvatel nad 350 000 programy v tříletých intervalech nebo do 18 měsíců od konce kalendářního roku, v němž dojde na území zóny či aglomerace k překročení imisního limitu. Poslední dostupná aktualizace PZKO byla provedena v r. 2009 a další aktualizace by měla být předložena do 30. 6. 2012. Od 1. 7. 2012 by měl nabýt účinnosti nový zákon o ochraně ovzduší, který upravuje obsah PZKO i způsob jeho přijetí odlišně od stávajících požadavků.

Cílem tohoto komentovaného metodického pokynu je tedy reagovat na legislativní, strategické i praktické aspekty vývoje v oblasti řízení kvality ovzduší v období přechodu stávajícího zákona o ochraně ovzduší na nový zákon.

Z důvodu odlišného přístupu k vypracování aktualizace Programů ke zlepšení kvality ovzduší ve stávajícím a novém zákoně, navrhlo ministerstvo životního prostředí (dále jen MŽP) celkem tři možné varianty, jak postupovat v r. 2012 při zpracování programů. Jednalo se jednak o možnost vypracovat PZKO dle přílohy č. 3 stávajícího zákona o ochraně ovzduší, dále o vypracování PZKO pouze v rozsahu bodů g), h) a i) této osnovy a dále o rozšíření PZKO dle požadavků nového zákona, který s sebou přináší nové nástroje řízení kvality ovzduší. Tento metodický pokyn se zabývá pouze prvními dvěmi výše uvedených variant. Podrobný postup vypracování PZKO dle osnovy v návrhu nového zákona bude diskutován se zástupci konkrétních zón, které o tuto variantu projeví zájem.

Tento metodický pokyn by tedy měl posloužit k tomu, aby informace obsažené v programu identifikovaly opatření a projekty rozhodující pro kvalitu ovzduší v daném místě, aby byly splněny zákonné požadavky na PZKO a dále také proto, aby MŽP mělo dostatečně kvalitní podklady potřebné pro reporting Evropské Komisi. Dalším cílem je omezení nadměrné finanční a administrativní zátěže, která zástupcům samospráv vyvstane v souvislosti s vypracováním PZKO. MŽP vypracuje a všem zónám a aglomeracím poskytne emisní a imisní analýzy, a to v termínu do konce listopadu 2011.

1) Vypracování PZKO v rozsahu bodů g), h) a i) Přílohy č. 3 zákona č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší

Bod h)

Při vypracování PZKO v minimální verzi je stěžejní informací návrh opatření ke zlepšení kvality ovzduší, která zajistí plnění imisních limitů v konkrétním časovém horizontu. V souladu s bodem h), Přílohy č. 3 zákona o ochraně ovzduší, musí být opatření podrobně popsána, včetně odhadu jejich předpokládaného vlivu na kvalitu ovzduší (založeného na kvantifikaci snížení emisí), dále je třeba zhodnotit časový rámec realizace opatření (krátkodobá a dlouhodobá opatření). V programu dále musí být zhodnocena doba potřebná k dosažení imisních limitů, příp. jiných cílů stanovených v programu. Obsah této části by měl reflektovat požadavky uvedené v příloze B formuláře 7, který byl součástí tabulky k notifikaci dle článku 22 Směrnice 2008/50/ES (prodloužení lhůt dosažení mezních hodnot pro oxid dusičitý a suspendované částice PM₁₀; dále jen notifikace). Tento formulář je přiložen k tomuto metodickému pokynu jako Příloha č. 1.

Z ustanovení § 7 odst. 7 vyplývá, že krajské a obecní úřady obcí s počtem obyvatel nad 350 000 informují současně s aktualizací ministerstvo životního prostředí o stavu provádění opatření, která jsou navržena v aktuálních PZKO. Jedná se o naplnění bodu g) Přílohy č. 3 zákona, kde je uveden požadavek na uvedení podrobností o opatřeních, která byla přijata před aktualizací PZKO a zhodnocení jejich účinnosti. Tato část byla v minulosti zpracována pouze ve velmi obecné rovině, která není dostačující pro kvalitní reporting těchto údajů Evropské komisi. Důrazně proto upozorňujeme na to, aby této části byla věnována dostatečná pozornost i s ohledem na infringement, který je s ČR veden z důvodu překračování imisních limitů částic PM₁₀.

Bod g)

Informace požadované v bodu g) mají sloužit k vyplnění formulářů, které byly také požadovány pro. Konkrétně by tato část PZKO měla být vypracována v rozsahu požadavků formuláře č. 7, který byl součástí notifikační tabulky. Tuto část programu je možné vypracovat právě v podobě formuláře 7, včetně přílohy A k tomuto formuláři. V textové části programu je pak každé z navržených opatření podrobněji vysvětleno a je popsáno, jakým způsobem přispěje toto opatření ke zlepšení kvality ovzduší.

Každé realizované opatření je opatřeno kódem, je třeba také uvést termín, od kdy do kdy bylo realizováno (či zda je realizováno průběžně i nadále), jakým způsobem je realizováno (co se od poslední aktualizace realizovalo – konkrétní příklady).

Zhodnocení vlivu tohoto opatření na koncentrace konkrétní znečišťující látky je zvlášť kvantifikováno pro lokální úroveň (obec, městská část, okolí kapacitní komunikace apod.), jednak pro městské pozadí a regionální úroveň. Z důvodu možných meziročních výkyvů v koncentracích znečišťujících látek je často problematické oddělit vliv daného opatření na kvalitu ovzduší od ostatních možných pozitivních vlivů (např. příznivé rozptylové podmínky). Z tohoto důvodu je možné stanovit hodnoty vlivu opatření na kvalitu ovzduší pomocí odborného odhadu, avšak je nutné popsat, na základě jakých podkladů byly hodnoty stanoveny (znalostí území, lokální trendy změn emisí apod.) a pomocí jakých metod.

Bod i)

Dalším bodem, který je součástí PZKO zpracovaného v minimálním rozsahu, je seznam relevantních dokumentů a dalších zdrojů informací, tj. bod i) Přílohy č. 3 zákona. Také tyto informace jsou součástí reportingu Evropské komisi. Tato část by měla obsahovat informace o zdroji dat, které byly pro vypracování PZKO využity, kdo a kdy tato data vydal, kde jsou dostupná v elektronické (či jiné) podobě apod. Mohou zde být také uvedeny podklady dodané MŽP, potažmo Českým hydrometeorologickým ústavem, vlastní analýzy, které si ve vztahu k hodnocení kvality ovzduší nechal daný úřad vypracovat apod.

2) Vypracování PZKO v plném rozsahu dle Přílohy č. 3 zákona č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší

Pokud se orgán zodpovědný za přípravu PZKO rozhodne vypracovat PZKO v této podobě, postupuje obdobně jako v r. 2004 a v aktualizacích z let 2006 a 2009, tj. struktura PZKO vychází plně z osnovy uvedené v Příloze 3 zákona o ochraně ovzduší. Program zpracovaný v plném rozsahu předkládá informace o konkrétní zóně či aglomeraci, hodnotí vývoj kvality ovzduší v předchozích letech, předkládá imisní a emisní analýzu znečištění ovzduší a hodnotí hlavní zdroje znečištění v daném území.

Odbor ochrany ovzduší však považuje za velmi důležité věnovat pozornost zejména bodům g) a h), které jsou součástí osnovy uvedené v příloze 3 zákona. Podrobnější komentář k náplni těchto bodů byl uveden výše v textu. V předcházejících aktualizacích nebyly tyto části dostatečně kvalitně zpracovány, což následně vedlo k problémům s vyplněním notifikačních formulářů pro prodloužení termínu plnění mezních hodnot pro PM₁₀ a NO₂. Povinnost věnovat pozornost i těmto bodům plyne rovněž z ustanovení § 7 odst. 7 zákona č. 86/2002 Sb. Požadované informace lze tedy vyplnit přímo do zaslaných formulářů, přičemž v textové části

programu je třeba je podrobněji okomentovat, přiblížit potenciální i již existující problémy, které souvisejí s jejich realizací apod.

Form 7: Souhrn opatření																										
A	Kód opatření	K.2.1.1	K.2.1.2	K.2.1.3	K.2.1.4	K.2.1.5	K.2.1.6	K.2.1.7	K.2.1.8	K.2.1.9	K.2.1.10	K.2.1.11	K.2.1.12	K.2.1.13	K.2.1.14	K.2.2.1	K.2.2.2	K.2.2.3	K.2.2.4	K.2.4.3						
B	Název opatření																									
C	Popis																									
D	Stručný úvaha, na které může být opatření přijato	A, B	A, B	A, B	A, B	A, B	A, B	A, B	A, B	A, B	A, B	A, B	A, B	A, B	A, B	A, B	A, B	A, B	A, B	A, B						
E	Úroveň opatření	B	B, D	D	B, D	B	D	D	D	D	B, D	B	B	B	B, D	A, B	B	B, D	A, B	A, B	D					
F	Je opatření realizováno?	in	in	in	in	in	in	in	in	in	in	in	in	in	in	in	in	in	in	in						
G	Číslo opatření	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B						
H	Číslo opatření, která jsou realizována	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A						
I	Úroveň opatření, která jsou realizována	agglomeration	agglomeration	agglomeration	agglomeration	agglomeration	agglomeration	local	agglomeration	local	agglomeration	agglomeration	agglomeration	agglomeration	agglomeration	agglomeration	agglomeration	agglomeration	agglomeration	agglomeration						
J	Výsledky opatření, jsou-li potřebné																									

Průběh opatření dle úrovně opatření "Prostředí" / Pro úroveň opatření dle úrovně opatření "Prostředí" / Pro úroveň opatření dle úrovně opatření "Prostředí"

Sub A: Each measure (or measure bundle) must be given a unique code.
Sub B: The description of the measure is a free text of length up to 255 words.
Sub C: The following codes must be used to characterize the administrative level at which the measure could be taken: A: local; B: regional; C: national.
Sub D: The following codes must be used to characterize the time scale of the concentration reduction achieved by the measure: A: short term; B: medium term (above a year); C: long term.
Sub E: The following codes must be used to characterize the source sector affected by the measure: B: transport; B: industry including heat and power generation; C: agriculture; D: commercial and residential sources; E: other.
Sub F: Each code for "other" is a word, it must be classified as the empty "Comments for clarification".
Sub G: The spatial scale of the measure affected should be referred to the zone for which the application is sought: focus, agglomeration, zone and national is suggested.
Sub H: If more than one code applies, they must be separated by a semicolon.